

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Judovska popačenost.

XIII.

V zadnjem članku smo rekli, da v židovski organizaciji poleg „Alliance Israélite“ zavzema zelo važno mesto židovsko časnikarstvo. Ves izobražen svet spoznaje važnost in moč časnikarstva. Države imajo svoje časnikarstvo, s katerim uplivajo in „delajo“ takozvano javno mnenje. Velike stranke imajo svoja glasila, da ne govorimo ob organih, katerih se poslužuje veda in umetnost.

Časnikarstvo je danes mnogim slojem naroda šola nadaljnega naobraževanja. Ne samo razumnik, ampak delavec v obče, veliki in mali obrtnik, rokodelc, veliki in mali trgovec, meščan, ves srednji stan v obče, tudi kmet, ki je za svoje potrebe v življenji zajemal izobraženje le iz nižjih učilišč, crpe svojo nadaljno omiko in civilizacijo zvečine iz časnikov. V društvu imamo danes za nevednika tistega moža, ki ne čita časnikov, ki torej nič ne ve ali pa le malo o svetovnih dogodkih na kulturnem polju v obče.

Časnikarstvo je danes z napredkom tiskarstva postala šesta velesila, kajti tiskane mrtve črke, ki jih tiskar izpod tiskarskega stroja prenaša na papir, delujejo na človeški duh z mogočnejšo silo, nego silne armade. One osvajajo svet; one so posredovateljice med tem, kar ustvarja človeški duh, in med čitajočim ogromnim občinstvom, na katero upliva kulturna moč navadnega tiskarskega črnila. Dà, časnikarstvo je velesila! Navadne črke, ki nam v časnikih objavljajo svetovne dogodke, pretresajo ljudstvo večkrat bolj, nego pokanje pušek in grmenje topov na bojnem polju.

In kakor je moč časnikarstva velika in zmagonosna, tako je tudi na drugo stran njega upliv ali blagodejen ali pa pogubonosni. To stoji do tega, kakšna načela ima za podlago.

Razumnik, ki pozna svet, lahko spozna in razvidi pomen tiskane besede; toda nerazumnika, neizkušenega moža v obče pa lahko omamijo in oslepe sirenski glasovi. Nebistro okó navadnega bralca ne vidi, ne zapazi koj, kakor mi pravimo, kam pes tace moli; ne vidi škode, s katero ga napaja časnikarstvo; navadi se verovati v to, kar čita.

Kakšne težnje ima židovsko časnikarstvo poprek, o tem ne mislimo razpravljati natanko. Postavili smo si namreč za nalogo reči katero le o popačenosti židovskega časnikarstva. Toda tudi v tem oziru postavili smo si ozke meje, kajti ne mislimo govoriti o popačenosti, s katero se odlikuje židovstvo na narodnogospodarskem polju. Tudi ne mislimo pisati o podkupnosti židovskih časnikarjev, kajti tudi to smo jasno dokazali, navedši, da je Jud baron Hirsch, ko je izdal delnice za turške železnice, podmitil vse židovske časnike v Evropi, osobito Dunajske: „Neue freie Presse, Wiener Tagblatt, Deutsche Zeitung in druge, ter da je baron Hirsch porabil za reklamo svojega sleparskega podjetja čez jeden milijon frankov! Koliko so torej vredne take židovske podkupne duše, razsodi lahko vsakdo. Tudi se ne maramo baviti z navadnimi židovskimi sleparstvi na polju žurnalistike, kakor n. pr. s tem, da je list „Das interessante Blatt“ razpisal 100 gld. darila rešilcu neke uganke. Rečeni list je namreč naznanil, da je ono uganko rešil učitelj Hiegelsberger v Götzendorfu na Nižje Avstrijskem in da je dobil za rešitev uganke onih

100 gld. Pa čujte! Ko je to čital g. Jos. Urbašek, ki je res učitelj v Götzendorfu, protestoval je javno v nekem Dunajskem listu proti listu, ki tako grdo slepari občinstvo, in je dokazal, da učitelja z imenom Hiegelsberger ni nikjer na Nižje Avstrijskem.

Takih sleparskih slučajev naveli bi lahko na stotine, ali, kakor smo rekli, s takimi stvarmi ne maramo se baviti danes, zakaj danes smo se namenili pisati le o tem, kako židovsko časnikarstvo v Avstriji škodljivo upliva na splošno moralo in kako s svojim pisarjenjem izpodkopava krščansko moralo pri vseh krščanskih narodih v Avstriji.

Imena teh časnikov so že znana našim čitateljem in nam je le treba še to omeniti, da je list „Neue freie Presse“, katerega se tiska do 30.000 izvodov po dvakrat na dan, v službi judovske zveze „Alliance Israélite“. Zakaj se torej gre, vedo čitatelji. Kakor židovski Dunajski časniki, tako v istem smislu delujejo drugi judovski listi zunaj Dunaja, in tu nam je v prvi vrsti omeniti Graško „Tagespost“, ki je tudi vsa v židovskih rokah in kateri je v prvi vrsti namen širiti velikonemške težnje in grditi Slovence, osobito Slovence, pred izobraženim svetom. Koliko sramote in laži je že raztrobila v svet o Slovencih ta Graška Judovka, to ve ves narod naš, to vedo in čutijo oni odlični Slovenci, ki delujejo javno za blaginjo našega naroda. Toda tudi to je politično obrekovanje, o čemer nočemo govoriti, kajti vrniti se nam je k predmetu.

Slovani, Romani in Germani so trije veliki narodi, kateri tekmuje danes o tem, kateremu bode pripadlo kulturno vodstvo v Evropi. Kar ustvarja duh teh narodov, za to se bode jedenkrat morala odločiti Evropa, kajti četudi ni baš Bog vedi kakega nasprotja v tem, do kake kulture vodijo duševni velikani rečenih treh narodnih skupin, vender se bode moralo odločiti o tem, kateri živelj ima več sposobnosti delovati na preobrazbo Evrope. Odločiti se bode moralo o tem, kateri narodni skupini bode smela Evropa zaupati prvenstvo kulturne misije. Francozi in Španjci govorili so že o tem; njih veliki možje, kakor Delouède in Castelar, izjavili so se o tej stvari. Ta naroda torej, ki poznajeta Germane in Slovence, prisojata v svojih književnih proizvodih Slovanom prvenstvo kulturne

LISTEK

Nedeljsko pismo.

Mesec sušec obnašal se je dosti pošteno. Z glavo je malo vil, z repom pa ne, vsaj teko smemo trditi, ako ne bode v zadnji uri posnemal kralja Milana ter dal nam novo vremensko ustavo, ž njo pa tudi svojo že zaželjeno ostavko. Dneva kmetske pomladi, sv. Gregorja, se ni točno držal, pač pa se je ravnal po koledarji, kakor se velikim gospodom spodobi. Dne 21. sušca skopnel je sneg in čutil se je v vzduhu pomladanski dih, po Ljubljanskih makadamovanih cestah pa začetek obligatnega prahu. S kratka, letošnji sušec bil je soliden, poljedelci so ž njim zadovoljni, kajti stoletna pratika nekda uči:

„Sušec suhoten,
Apríl mokroten,
Majnik hladan:
Napolni klet in hram“.

Imenu svojemu ni delal sramote, bil je večinoma suh in prašilo se je, da je bilo veselje. Prvi prah začel se je dvigati na štirideset mučnikov

dan. Priporočali so ta prah kot radikalno sredstvo zoper snetjavost, a priporočilo se je odklonilo, ker dotični zastopniki neso dokazali, da bi bilo priporočeno sredstvo imelo v njih vsaj minimalnega uspeha.

Ko je v nas poleg sušev prah, gonila ga je ostra sapa po ulicah Dunajskih, kjer so si v trdem boji nasproti stali judje in „zjedinjeni kristijani“. Povedal sem že, da je pri tem boji v Dunajski mestni zbor bil izvoljen Slovenec Hostnik in sicer v notranjem mestu. Poudarjal sem tudi, da je to velika čast za nas sicer prezirane Slovence, ki smo pa že tako daleč pospeli, da z razumništvom svojim že zalagamo slavno prestolnico ob lepem modrem Dunavu.

„Tagespost“ je v svojej škrbastej modrosti mojo opazko za zlo vzela. Kaj bi še le rekla, ako bi znala, da je mej protisemitskimi kandidati bil še drug Slovenec, ki je celo v prvem razredu mesta Dunajskega, na Kostanjevici (tako slovenski velikosolci imenujejo predmestje „Landstrasse“) navzlic vsej protivni agitaciji dobil 94 glasov.

To bil je naš rojak, g. Vencel Arko, rodom

Ribničan, posestnik par hiš na Kostanjevici, sicer pa umirovljen poštni uradnik. V lepih, davno preteklih časih bil je g. Arko v Ljubljani jako poznata osoba. Eleganten bil je do skrajnosti, vedno po najnovejšem kroji, da je vse gledalo za njim. Brez cilindra „jamais!“, brez fraka pa tudi ne, od nog do glave bil je opravljen po najnovejši modi, živ uzorec, kaj zahteva takozvani duh časa. Starejši Ljubljancani se ga izvestno še spominjajo, pa se jim bode še močno osvežil, ko bodo, čitajoč te vrstice, čuli, da je gospod Arko „doppelt verstockter Hausherr“ in bil kandidat za Dunajski mestni zbor, da sta torej mej kandidati bila 2, čitaj: dva Slovence.

Še več prahu pa je vzbudila v našej ožjej domovini volitev v okrajni zastop Celjski. Nemčurji so poparjeni, da ne vedo kaj bi počeli. Saj so pa tudi lahko pobiti, ko so delali na vse mogoče in nemogoče kriplice, a vse — zaman. Visok gospod v Celji lazil je po Celjski okolici okolu volilcev, potrudil se celo do Slovence, s katerim sta lovška brata. Prigovarjal mu je, pridušal ga je, a vse zaman, kajti lovski brat odvrnil mu je naposled:

misije in trdita, da ima slovanski živelj ono blažilno svojstvo in moč, s katero si bode moralo osvojiti vso Evropo. In res, blažilna sposobnost je glavna poteza slovanskega značaja, in baš zaradi tega prorokuje Slovanom veliko kulturno bodočnost.

Ako torej priznajemo, da je blažilna sposobnost prvi pogoj uspehu kulturnega delovanja in da je to v obče namen vsaki kulturi, namen, da se blaži človeško srce, potem moramo pač vsak narod, ki deluje proti temu namenu, odločno obsojati. Moramo ga ovirati, da nam ne otruje društva. Židovski narod je po svojih verskih in narodnih nazorih danes največja zapreka v Evropi ne samo radi tega, ker dosledno neti narodno protivje mej narodov, n. pr. med Slovani in Nemci, ampak tudi radi tega, ker se s svojim verskim mišljenjem ne more nikdar pomiriti z verskimi nazori nejudovskih narodov.

Ne moremo sicer reči, da bi Judovstvo neposredno napadalo krščanstvo, kajti za tak boj čuti se vendar preslabo; ne moremo trditi, da bi Judovstvo neposredno agitovalo proti obstoju naše cerkve, da bi jo zrušilo neposredno, pač pa smemo reči, da, kakor ima in dobiva obresti iz narodnega prepira, ki ga neti med Slovani in Nemci, tako ima koristi vselej od indiferentizma krščanskih narodov. Vse judovsko časnikaštvo je baš vse svoje delovanje naperilo v to, da s svojimi krivimi nauki o društvu in življenju otruje vse krščanske narode, kajti takrat, kadar pade moralna vrednost krščanskih narodov, takrat bode lažje gospodovalo z ogromnim kapitalom podprto Judovstvo. Judovskemu časnikaštvu, ki je povsemu podobno palemu dekletu, glavni je namen, da zmaje z vsemi stebri, na katerih je ustanovljeno krščanstvo, kateri so torej podstava našemu življenju. Četudi Slovani ne težé po tem, da bi druge, sebi nesorodne narode, najmanj pa Jude, s krvnim sovraštvom obsipavali ter jih zatirali, vendar se morajo Judom odločno v bran postaviti, ker Judje so bili in bodo sovražniki blažilne kulture, katero pglavitno zastopajo rahlosrčni slovanski narodi.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 27. marca. 1889.

(Konec.)

Na vrsti je najprve postava o činih in plačah uradnikov na vseučiliščih in knjižnicah, kakor tudi knjižnicah velikih tehniških šol, potem o mirovnini vdov njihovih. (O postavi sami poročal sem že svoj čas.)

Postava vsprejme se v drugem in tretjem čitanju brez debate. Prične se potem razprava o 15. oddelku „srednje šole“ poglavje: naučno ministerstvo.

Tu stavi budgetni odsek več resolucij, v katerih se zahteva od vlade: 1. Da se dovoli za nižjo realno gimnazijo v Prachaticah in v Třeboňi občinam dovoljna podpora in se subvencija občinam Novi-Bydžow in Časlovo v ohranitev srednjih šol zopet dovoli, ki se je odvzela leta 1887. 2. Da ostane gimnazija v Roveredu tudi nadalje višja gimnazija. 3. Da se priredi predložba o stalnem postavnem urejenju službovanja suplentov. 4. Da se pusti nižja gimnazija v Kranji tudi dalje. 5. Da se ustanovi v Černovicah druga gimnazija, ker je obisk jedne gimnazije preobil.

„Gospod, rad vas imam kakor brata, toda volil bom pa z onimi!“ In tako se je tudi zgodilo, niti sv. Hubert ni visocemu gospodu pomagal. Oj, oj!

Mej volitvami v Celji niti zapazili nismo gostega prahu, ki se je preteklo sredo dvigal v skromni sobi v mestu Ljubljanskem. Teta „Tagespost“ nas je tekar poučila, da je zopet jedenkrat v zatišji svojem zacvela pobleвна vijolica, ki se jej sicer pravi konstitucionalno društvo Ljubljansko. Skromno je to društvo, kakor vijolica, vonjave pa mu ne dostaje, ne rečem, da baš radi tega ne, ker mu je na čelu dr. Schaffer, „der nichts schafft“, ampak radi tega, ker za konstitucionalne vijolice sploh ni kupca več.

Gospodje pa so se prav dobro imeli. Tiščali so pesti v žepu, škripali deloma s Paichelnovimi zobmi, naposled pa je dr. pl. Schrey deklamoval, kako ga je naučil barona Dumreicherja govor. Vse kar je govoril baron Dumreicher, je do pičice resnično, torej tudi Schrey-eva apologija. Nemštvo v Ljubljani je že tako strašno zatirano, da se dr. pl. Schrey na jesen že preseli v novo Trpotčevo hišo, ob Resljevi cesti. Baron Dumreicher pa menda

Najprve govori Edelbacher (proti).

Poganja se za obstanek višje državne realke v Steyer-u. On očita ministru, kaka krivica se je zgodila ondodni okolici in zlasti meščanom, ko se je razpustila realka. Občina hotela je potem sama vzdrževati šolo, a ni se dovolilo. Govornik dokazuje potrebo te šole in naglašja, kako se mesto Steyer krepí in jači, kako cvete in deluje.

Potem predlaga poslanec dr. vitez Kraus naslednje resolucije: „1. Vladi se nujno naroča, da uredi v zmislu sklepa zborničnega z dne 17. decembra 1888 o enakosti suplentov po državnih srednjih šolah in jednaci učiliščih z avskultanti, praktikanti in aspiranti — potem § 6., člen 3. postavave od 22. junija 1887. ob urejenju osebnem in službenem razmerji služabnikov civilnih v službi vojaštva.“

2. „Vladi se nujno naroča, da se namestijo po državnih učiliščih, kjer so paralelke in se je uvidela njih potreba, za ta pouk stalne moči.“

3. „Vladi se nujno naroča, da priredi predložbo o postavnem urejenju službenstva suplentov kakor je obljubila pred tremi leti.“

Vse resolucije podpirajo se zadostno ter izroče odseku budgetnemu.

Poslanec Adamek želi, da se ustanove češke srednje šole v Šleziji in dokazuje krepko njih potrebo.

Potem govori naučni minister dr. Gautsch.

Ni ga, pravi, oddelka v naučnem budgetu, ki bi prouzročil toliko želja, kakor oddelek „srednje šole“. Potem odgovarja poslancu baronu Dumreicherju. Reči moramo, da je ta čudak, katerega sem pred kratkim nekoliko označil, katerega je gospod profesor Šuklje pošteno pobil, popolnoma zaslužil, da mu je minister nekaj ostreje odgovoril.

Minister potem zagovarja svoje uredbe nekoliko in se trudi dokazati, kako neopravičena so očitanja raznih strank, zlasti levice. Potem govori minister ob urejenju višje realke Plzenske in zagovarja to svojo določbo proti levičarjem. Ni ga mesta, pravi minister, ki bi bila tako sposobna za češko realko, kakor mesto Plzensko, kjer je za nemški živelj itak dovolj skrbjeno, saj je tam nemška gimnazija in nemška realka. Potem govori minister o gimnaziji Kranjski.

Gimnazija v Kranji, pravi minister, ustanovila in razpustila se je dvakrat. Z urejenjem te šole, ni se doseglo, da bi bil obisk na Ljubljanski gimnaziji manjši. Minister meni, da se upravi šolski ne more očitati, da tu eksperimentuje. Vedno večji obisk gimnazije Ljubljanske dokazuje, da je to množenje učencev konstantno in ni pričelo še le po razpustu gimnazije v Kranji. Potem porabi minister še nekaj besedij v obrambo svojega delovanja.

Kar se tiče gimnazije Ljubljanske, hvali minister njeno poučno sistemo in razlaga levici, da se tu tudi za Nemce in nemški jezik dovolj skrbi, na nižjih razredih so paralelke, kjer se uče Nemci lahko po vsem le nemški, na višjih razredih je itak nemščina učni jezik.

Potem govori gosp. poslanec grof Kounic o čeških srednjih šolah in razlaga, kake uredbe so še potrebne, da se zadosti priučnim zahtevam.

Na vrsti je gosp. poslanec dr. vitez Tonkli.

S krepkimi besedami govori o težnjah Slovencev in dokazuje živo potrebo naših zahtev. On želi, da se prirede slovenske paralelke na gimnaziji

Celjski, Mariborski, Goriški in Tržaški, v Pazinu pa z učnim jezikom hrvatskim. Ministru pravi, da naj se ne eksperimentuje v teh zadevah, temveč uvede v rečenih šolah sistem gimnazije Ljubljanske, katerega sam tako hvali. Govor priobči se po stenografskem zapisniku.

Sedaj čita Kokoschineg svojo novo mašo, ali govori, kakor se navadno pravi, svoj devišk govor, in sicer kot generalni govornik proti. On trdi, da so Slovenci štajerski jako zadovoljni s sedanjimi svojimi razmerami ter se z zahtevami slovenskih zastopnikov le mir kali v deželi.

Dijaki slovenski so jako pridni, bolj ko nemški in se radi uče nemščine, ker jim je potrebna. Paralelk slovenskih, meni novi poslanec, zlasti na gimnaziji Mariborski ni treba. Potem priporoča več reform v srednjih šolah, zlasti glede suplentov in razvija stvar dobro.

Reči pa moramo, da je govoril mož mirno in ni hujskal po receptu drugih naših prijateljev.

Poslanec Hausner, ki je na vrsti, očita ministru, da je s svojim sistemom škodoval narodom avstrijskim. Uprav Avstriji treba je še mnogo novih srednjih šol, ker obisk posamičnih srednjih šol ni v nobeni evropski državi tako silen, ko v Avstriji. Uredba ministrova, s katero se je povišala šolnina, imenuje govornik plutokratičen čin. S tem se ovirajo v učenju otroci revnih starišev. Če se hoče ločiti pleve od zrna, naj se uredi izpiti ostreje, ali učini kaj drugega. Zlasti pa govori poslanec proti razpustu gimnazije Roveredske. Naučni minister, pravi govornik, naj uzna in prizna napake svoje, naj popravi, kar je grešil in osiguraj si bode popularnost.

Potem slede razni stvarni popravki, ki pa prouzročé precejšnjo rabuko. Zlasti čvrsto in po vsem dostojno odgovoril je Čeh Adamek opazkam poslanca Fussa, s katerimi je ta napal res ostudno njega in Čehe sploh zaradi pravičnih zahtev glede čeških šol v Šleziji. — Prihodnja seja jutri zvečer.

Govor drž. poslanca profesor Šukljeja v državnem zboru dne 26. marca 1889.

Po velikem govoru, kateri je zaključil poslednjo sejo, je morda čutila vsa zbornica, da se na ta govor ima odgovoriti s klopi Slovencev. To se je tudi zgodilo, in dolžen sem zato dvojno zahvaliti onim mnogobrojnim hkratu upisanim govornikom, katerih zaupanju imam se zahvaliti za nalogo, da morem odgovarjati danes gospodu generalnemu contra-govorniku.

Le jedno obžalujem. V parlamentu moralo bi prav za prav tako biti, kakor na boriščih, nasprotnika napad moral bi se takoj zavrniti in odbiti. To je jedino pravo, kar prinese sveža sapa, neposrednost v parlamentarne obravnave. Presrčno sem želel, da bi že zadnjič bil prišel do besede, in kako lahko bi se to bilo zgodilo.

Vse spoštovanje govorniškemu uspehu častitega gospoda poslanca trgovske zbornice koroške. Po načinu svojem, po uglašenosti in skrbni predelavi bil je govor njegov res nekaj izbornega. Pa vzlic temu bode gospod poslanec priznati moral, da je mnogo tega, kar je povedal, n. pr. kar je povedal o državnozbornem volilnem redu za Ko-

Dalje v prilogi.

konstitucionalnega društva priznanja ne bode posebno vesel, kajti poslanec Šuklje šibal mu je hrbet tako temeljito, da mu Schrey-evo jako žarko olje več ne pomore.

Elegičen utis pa vzbuja v čitatelji slovesna izjava, da se nemška stranka tudi letos občinskih volitev Ljubljanskih neče udeležavati. Zakaj ste tako nemilosrdni? Kako lepo bi bilo, ko bi nam dr. Schaffer razlagal, kateri predlog je „discutabel“, kateri pa ne, ko bi dr. Suppan pronašal imenitni temat svoj: „Die Welt ist kugelformig“, seveda, ne da bi pri tem cikal na Flackovo okroglo in jako zlato uro in ko bi se nazadnje oglašil še dr. pl. Schrey, predlagajoč, da se baron Dumreicher imenuje častnim občanom Ljubljanskim! Ali mari tega ni zaslužil? Grdil in psoval nas je dovolj, torej bodi častni meščan! Taka je konstitucionalna logika! Gospod dr. pl. Schrey jaz Vam čestitam!

V meni vzbudilo je čuden strah neko imenovanje. Dober prijatelj moj uzoren, rodoljub, izvrsten družbenik, mož vse časti vreden propal je pri nekem natečaju. Mnogim nezgodam njegovim dodal se je še ta nezasluženi udarec. Sušec je vendar imel

rep zaviti! Tako trdil je že naš Vodnik, učeč nas v lepi basni, da „jajce več kot puta ve“. A že pred njim pogodil je isto starinski pesnik s svojimi klasičnimi stih:

„Sic vos non vobis“

Najnazadnje, ali kakor se dan za dnevom čita v nemških listih: „Zu guter Letzt“ še jedno: O neumnih tatovih se je že mnogo bralo in pisalo, a najneumnejši so bili izvestno oni, ki so pred jednim ali par dnevi hoteli ulomiti v nekega judovskega vinotrčca hram v Ljubljani. V kleti je namreč samo umetno vino. Da pred tatovi že umetno vino ni več varno, to je pač grozna perspektiva v bodočnost. Ker je v dotični kleti nekda samo umetno vino, sodijo nekaterniki, da tatvina ni bila zaresna, marveč da je to bilo vse le zaradi reklame, češ, taka kapljica je tu notri, da se že tatovom sline cede. Zaradi dobre stvari toplo obžalujem, da rečeni tatje neso odnesli vsaj par sodov umetnega vina. Gotovo bi jih po trebih tako temeljito ščipalo in grizlo, da bi bile v bodoče vse kleti varne pred njimi.

roško in predlogu Ferjančičevem, o slovenskih uknjižbah v zemljiške knjige, o koroških avskultantih, mestih in o delovanju vladike Strossmayerja, da je vse to v kaj rahli zvezi ne le z naslovom „nadzorstvo šolsko“ temveč tudi z vsem šolstvom v obče. (Prav res! na desnici.)

Treba bi le bilo nepotrebne dele govora izpustiti, in meni bi ne bilo treba čakati celo dva dni tega veselja, da se obširneje bavim z govorom častitega predgovornika svojega.

Navel je bil citat Royera Collarda: „Vsak je tako pošten, kakor se ujema z inteligenco njegovo.“ Temu izreku velicega državnika francoskega brez-pogojno pritrjujem, postavim se sam na tako stališče in s tega hočem strogo dokazati, da vse, kar je častiti gospod predgovornik povedal v dveh celih urah o slovenskih razmerah visoki zbornici nasprotuje dejanskim razmeram in izvira le iz bolehnne strankarske strasti.

Razume se po sebi, da se morem ozirati le na glavne točke. Prosim pa vendar zbornico za blagovoljno pazljivost in nekoliko potrpljenja.

Za prvo točno zmatram živo pritožbo gospoda poslanca Dumreicherja, da je „v središču slovan-skega gibanja v vojvodini Kranjske poslovenjen deželni zbor, deželni odbor, deželni šolski svet, trgovska in obrtna zbornica, kmetijska družba, zastop deželnega stolnega mesta.“ Stvar je ovržena, če le pokažemo na ljudsko število 1880. leta in nikdo izmed gospodov ne more trditi, da so številke ljud-skega števila dosegle se le z delovanjem sedanje vlade ali pa sedanjega deželnega predsednika. Si-stem Taaffejev so leta 1880. liberalni Nemci v Av-striji zmatrali le za kmalu minljivo epizodo in de-želni predsednik bil je pa baš pred številjenjem prišel na Kranjsko.

In, gospoda moja, po krajevnem imeniku je na Kranjskem sledeče razmerje mej obema narod-nostima: Slovencev je 447.000 — povem v okroglih številkah — Nemcev 29.000. (Čujte! na desnici.)

Od teh 29.000 Nemcev jih pa živi 20.000 na v strani ležečem, posebne razmere imajočem jezi-kovnem otoku Kočevje. V deželi je torej de facto samo 9000 Nemcev nasproti kompaktnemu sloven-skemu prebivalstvu broječemu 447.000. (Čujte! Čujte! na desnici.) Kako hoče gospod poslanec po-moči s svobodnimi volitvami v ustavni državi tej neznatni manjšini do večine? To bi bilo le mogoče, pa se to sredstvo bi danes odpovedalo, če bi se namreč vlada odločila pri volitvah to delati, za kar ima Francoz evfemistični izraz: „Corriger la for-tune.“

Kako pa more gospod poslanec Dumreicher trditi, da so Nemci na Kranjskem prikrajšani v pra-vicah svojih? V deželnem zboru kranjskem je mej 36 poslanci deset poslancev nemške stranke (Čujte! Čujte! na desnici), v deželnem odboru ima nemška stranka od štirih prirednikov jednega, v zbornici poslancev je s Kranjskega deset poslancev in dva sedita na klopih opozicije; nekaj podobnega je v deželnem šolskem svetu; v trgovinske zbornici ima dve sekciji nemška stranka in če se govori o de-želnem stolnem mestu Ljubljani, bi gospodje morali vedeti, če so dobro poučeni, da Slovenci v Ljubljani sami želé kompromisa in da se le zato ne uresniči, ker ga častita nemška stranka v Ljub-ljani noče.

Če torej gospod poslanec Dumreicher iz teh dejanskih razmer sklepa, da se nemštvo v Ljub-ljani zatira in pritiska, kakor v ruskih pribaltijskih provincijah, reči moram, da o ukusu se ne da prepri-rati, pa prihajam potem k popolnoma opravičenemu sklepu, da je poznanje častitega poslanca o ruskih odnošajih in dogodkih sedaj vsekako še jako po-mankljivo. (Veselo na desnici. — Poslanec baron Dumreicher: Baš socialne razmere so jako po-dobne!)

Druga točka, o kateri se je pritoževalo, je imenovanje okrajnih šolskih nadzornikov na Kranj-skem, ki se je vršilo minulega leta. Gospod po-slanec Dumreicher je tukaj dvoje očitil: Prvič, da ni imenovan noben nemški okrajni nadzornik; drugič je pa gospod poslanec osobno napadal nekatere imenovane okrajne šolske nadzornike, očitajoč jim sovražstvo do Nemcev, narodni fanatizem in cerk-vena nestrpnost, same lastnosti, o katerih priznam, da so take, da bi dotičnik ne bil sposoben za nad-zorstvo, če bi bile dokazane.

Kar se tiče prvega predmeta, se čudim da gospod poslanec za Koroško ni spoznal, v kako ve-likem nasprotju je on s svojo lastno teorijo. Kako

je lani tukaj napadal naučnega ministra, da šolo prepušča narodnostim, in danes pa zahteva od iste učne uprave, da naj za nekatera mesta odbira le osebe jedne določene narodnosti. (Jako dobro! na desnici.)

Tako daleč, kakor gre gospod poslanec Dum-reicher, gredó pri nas inferijornih Slovincih le ljudje, o katerih se mora reči, da so pretirani trmoglavci. Mi zmerni ljudje smo pa zadovoljni, če ima do-tični državni funkcionar poleg popolne stvarne tudi še popolno jezikovno sposobnost.

Gospod poslanec za Celovško trgovsko zbor-nico bi pač ne bil smel prezreti jedne stvari: Na Kranjskem ga ni okraja, kjer bi Nemci imeli ve-čino; v krajevnem imeniku nabajamo, da sta le v dveh šolskih okrajih znatni nemški manjšini, nam-reč v Ljubljanskem mestu 18.845 Slovencev in tem nasproti 5658 Nemcev, in drugič v šolskem okraji Kočevskem — kajti jezikovni otok Kočevje ni po-polnoma jedno in isto s šolskim okrajem — kjer je 14.674 Nemcev, njim nasproti pa 26.703 Slo-venci. (Čujte! Čujte! na desnici.)

In častiti poslanec bode že moral priznati, da k najvažnejšim učnim predmetom ljudske šole spada materinščina. Kako bi mogel šolski nadzornik na Kranjskem opravljati dobro svojo službo, če tega jezika v besedi in pismu popolnoma ne zna? Reči moram, da ni kriva ni narodna stranka ni učna uprava, kakor mislim, da mej onimi Nemci, ki bi bili sposobni za taka mesta, ni moža, ki bi imel potrebne jezikovne sposobnosti.

Pa, gospoda moja, govorilo se je tudi o nekej osobi. Pravim, zagotovljeni bodite, da o tacihi stvari le nerad govorim. Ako mi hočete biti odkritosrčni, priznati mi morate, da odkar sedim v visokej zbor-nici, si vedno prizadevam o stvarnih zadevah stvarno govoriti, kadar se oglašim za besedo. (Dobro! na desnici.) Če ste pravični, name ne morete obračati besed Juvenala o „Grachih, ki se pritožujó čez ustajo.“ Obžalujem, če se toliko govori o osobah: s tem se diskuzija ne pospešuje, temveč jako često le ostrupuje.

Priznavam seveda, da so stvari, o katerih ni lahko govoriti, da bi ne zadel nekaterih osob. Pa baš v tacihi zadevah je dolžnost poštenega človeka, dvojna dolžnost parlamentarca, da se dobro pouči, kake so viri, iz katerih zajema svoja izvestja; takoj bodele videli, kako je častiti poslanec Dumreicher zadostil tej dolžnosti.

Napal je moža, ki je — tu storim osobno opazko — z mojih otročjih let znanej v srčnem pri-jateljstvu, za katerega znanstveno in osobno vrlost in poštenost sem jaz ravno tako porok, kakor sam zase. Imenoval je onega moža „zloglasnega ured-nika slovenskega časopisa Ljubljanski Zvon.“ Po-navljam, da sem že jedenkrat imel v tej zbornici čast naglašati, da je „Ljubljanski Zvon“ beletri-stično-znanstveni vjestnik, kateri uživa odločno pri-znanje v resnih znanstvenih krogih. Poslanec Dum-reicher zastopa koroški volilni okraj. Ali je morda prezrl oni podlistek, kateri je pred kacicami tremi leti izšel v velikem listu prestolnice, katerega je pisal znani pisatelj Henrik Noe, v katerem toži zaradi literarne zaspanosti Nemcev na Koroškem in jim ne ve dati boljšega dela za vzgled, kakor je „zloglasni list“ „Ljubljanski Zvon“.

O Anastaziji Zelenci sem že govoril in o svojem času stvar pojasnil. Ona grozna bajka, v katerej se pripoveduje neki o postanku Nemcev, je — gospoda moja, odpustite mi ta izraz — le zavijača. Poznam dotične spise, pa v njih se nikjer ne govori o Nemcih, temveč le o nemškutarjih, to je o onih Slovincih, ki so se v narodnem boji iz-neverili narodu in pridružili nasprotnikom njegovim, vi sami ste večkrat že dokazali, kako malo so pri-ljubljani taki ljudje, narodni razkolniki, renegatje pri dotičnem narodu.

Še bolj sem se čudil temu, kar se je tukaj pripovedovalo o nazorih tega šolskega nadzornika o reformaciji, protestantstvu, čudil zaradi tega, ker je dotična povest bila pred več meseci doslovno priobčena v nemškem listu — nekaterim go-spodom bode to znano — v „Brünner Beobachter“ in nikdo se ni nad njo spodtikal, kajti s tem bi v v svoji estetični sodbi le pokazal svojo duševno siromaštvo. To je povest, ki ima naslov: „Vita vitae meae“. Godi se ob času reformacije v 16. stoletju.

Vi veste, da smo tedaj imeli na Kranjskem velike verske zmešnjave. Bili smo v tesnej zvezi z Virtemberskim, knjige slovenske tiskale so se na

Virtemberskem, naša dežela bila je na najboljšem potu, da se polutrani. Nasprotja bila so kaj vihar-na in na tej podlagi snuje pripovedovalec svojo ča-sovno sliko. Kdo se more spodtikati nad tem, v čegar zgodovinski noveli delujoče osebe, v katerih so utelesena sovražna nasprotja, tako govore, kakor zahteva zgodovinska resnica? V njej nastopi tudi zastopnik protestantstva z versko gorečnostjo na-polnjen protestantski predikant — o tem častiti go-spod poslanec, seveda ni ničesar vedel povedati — na drugej strani škof Ljubljanski, oskrbnik ško-fovsko-brižinskega mesta Škofjeloke in njegovi hlapci. In tu stoji res v „Ljubljanskem Zvonu“ sle-deče: Škof vpraša svojega oskrbnika: „Ali se z dobro besedo ničesar opraviti ne da?“ In odgovor vročkrvnega, razburjenega moža se je glasil: „Z dobro besedo? Škofovska Vaša milost! S kolom po glavi, ali pa s helebardo v rebra, to je najboljša beseda za satanove naslednike.“

Vi vidite, nekaj, kar naravno izhaja iz pogo-varjanja, in noben pameten človek se nad tem ne bode spodtikal. Sedaj stopi protestantski propoved-nik na pozorišče. S skale premeri škofovo sprem-stvo ter začne z zelo tiho gorečnostjo: „Grešniki iz Gomore in Sodome! Otroci satanovi in pekla sadovi!“ Škofu je rekel: „Tudi tebe, rimsko-kato-liške nečistnice nečistega hlapca, zadela bode šiba božja, da postaneš v stud samemu peklenskemu očetu.“

To so stvari, ki se dajo tolmačiti s silnim nasprotjem onega časa in vsak, ki pozna osorni in krepki jezik cerkvenih prepirnih spisov istega časa, mi poreče, da je kolorit prav dobro zadet. Hlapci ga hočejo vjeti z zvijačo. Ž njim se spuste v raz-govor in odgovarjajo njegovemu zabavljanju z jed-nakim zabavljanjem; dočim mu drugi hočejo priti za hrbet. In tu se je izustil izraz, ki je tukaj vzbudil živahno razburjenost — kajti gospodje opo-zicije se kaj lahko razburijo.

Jeden izmed hlapcev je rekel: „Ti prorok na skali, tebe dobro poznam. Ti in pa tisti Truberus, ki je ušel ljubljanskemu škofu in se sedaj že v peklu peče, sta dva eviglijanska praseta, za Luci-ferja neprebavljiva. Torej gospoda moja, dotični profesor in urednik ni torej tega pisal, to ni nje-govo mnenje, vzeto je iz zgodovinske povesti ter naravno sledi iz načela, po katerem se je moral ravnavati pisatelj, iz načela zgodovinske natančnosti.

Premagam čuvstvo, ki se je v meni osobno pri tem vzbudilo, tudi ne apelujem na večino, temveč podajem častitim svojim nasprotnikom do-sloven prevod in prepuščam častiti opoziciji, da naj sama sodi, če je taka metoda poštena. (Dobro! na desnici.)

Tudi sovražstvo do Nemcev se je očitalo do-tičnemu realčnemu profesorju. Kakor vi nas sli-kate, smo v kranjskem deželnem zboru strašni fa-natiki in v svoji slepi besnosti proti nemštvu smo srečno tako daleč pripravili, da ni le na vseh čve-terorazrednicah v deželi nemščina obligatni pred-met, temveč dovoljujemo iz deželnih sredstev še poseben znesek že več let za nagrajenje neobli-gatnega nemškega pouka na dvo- in tro-razrednicah. (Čujte! Čujte!) Priznali mi bode, da je to glasen vzgled za narodni naš fanatizem!

Dotični okrajni šolski nadzornik, o katerem je bil tukaj govor, je tri leta posloval v gorenj-skem okraji, v katerem je živahno občevanje s tujci, torej v okraji, v katerem je nemški jezik praktična potreba za nekatere razrede tamošnjega prebivalstva.

Kaj je storil.

Ko je tja prišel, našel je samo jedno dvoraz-rednico z neobligatnim nemškim poukom. Njegovi inicijativi se je zahvaliti, da se je ta pouk uvel v dveh družih dvorazrednicah in še v jednorazred-nici v Lescah.

Končno se pa mora, gospoda moja, tudi nekaj važnosti pripisovati izjavam predpostavljenega oblastva o uradnem delovanju tega moža. Preskrbel sem si o tem več dokumentov, pa vsaj mi je to tudi bilo mogoče. Navedem tu le jednega, dekret s katerim se je odpustil, izdan dné 10. januarja 1889 od okrajnega glavarja v Radovljici. Sklicu-jem se takoj na Njega eksclenclo gospoda barona Schwegla, on gotovo ne bode odrekel dotičnemu državnemu funkcionarju spričevanja, da je večš uradnik ter da ne spada k našej narodnej stranki.

In kaj piše okrajni glavar: On pravi:

„Tem povodom se spominjam Vašega trilet-nega marljivega delovanja v tem okraji, priznavam

z zadovoljnostjo Vaš spodbudajoči in pospešujoči upliv v šolstvu tega okraja in zahvaljujem se Vam kot predsednik c. kr. okrajnega šolskega sveta za odlično vodeče delovanje v tej korporaciji; kakor sem tudi za marljivo in taktno sodelovanje pri izvajanju sklepov okrajnega šolskega sveta Vam zahvaliti se dolžen. Pijeteta za Njegovo Velečastvo in Najvišje istega vlado, modro podrejenje zakonitim in administrativnim odredbam, splošna omika, poznanje vseh podrobnosti šolstva, humanno in objektivno presojevanje odlikujejo Vaše krepko delovanje". (Čujte! Čujte! na desnici.)

Gospod baron Dumreicher ima prav, če pravi, da Njega ekselencenla naučni minister ni brezpogojno obvezan na predloge deželnega šolskega sveta.

Jaz se rad postavim na to stališče in pravim: V slučajih, ko bi tega funkcionarja ne bil predlagal deželni šolski svet, bi bilo v redu, ko bi ga bil imenoval naučni minister na podlagi tacihih izjav in na podlagi mnogoletnega zares zaslužnega in znanstvenega delovanja njegovega tudi proti predlogu deželnega šolskega sveta. (Jako dobro! na desnici.)

Tudi gospod okrajni šolski nadzornik Kočevski bil je napaden. To se mi zdi kaj lahko umljivo. Zlasti nemškemu šulferajnu posebno prijetno ne more biti, da se je jedna njegovih akcij v Kočevji ponesrečila. Večkrat slišimo o nemškem šulferajnu, da si je postavil za nalogo, da varuje nemške otroke slovanenja. Reči moram, ko bi bilo to resnica, bil bi jaz prvi, ki bi odobral to delovanje; pa kakor se kaže, ne gre tu brez gotovih izjem. Tako se je poskušalo zadnji čas osnovati nov šolski okoliš v Kočevji v občini Trava. Bilo je komisijonalno pozvedovanje, naznanilo se je prebivalstvu, da šulferajna da 1300 gld. s tem pogojem, da bode šola nemška.

Gospoda moja! Kdor pozna razmere v Travi, tam od velike ceste oddaljenem selu visoko v gorah v gozdu in neizrečeno ubožstvo tega kraja, ta ve, kaka vsota da je 1300 gld. in čislati mora može, ki so premagali skušnjavo. Trava ima po krajevnem imeniku 141 Nemcev in 540 Slovencev (Čujte! na desnici) in vse spoštovanje možem, ki so odkrito rekli: Mi ne potrebujemo darov nemškega šulferajna, mi nečemo nemškega jezikovnega pouka, mi hočemo utrakvističen jezikoven pouk. In nemški šulferajn ali vsaj levičarski listi so očitali dotičnemu okrajnemu šolskemu nadzorniku, da je uplival na ljudi. Odločno oporeka on to, pa če je tudi storil, zasluži on po mojem le popolno priznanje baš s pedagogičnega stališča.

Pa še neka tretja okoliščina je kaj neprijetno dirnola predgovornika; tako ga je razdražila, da se je predrznil iz tega, da narodnost naša kakor vsaka druga podpira učečo se mladino, kovati orožje proti nam. Trdil je: „Zavržljiva agitacija s strani narodne stranke, slabost vlade proti takim aspiracijam.“ Nadaljeval je: „Iz najnižjih slojev se dobiva naraščaj za srednje učene šole.“ (Poslanec Jahn: Jako demokratično!) Tako govori gospod poslanec Celovške trgovinske zbornice. Odgovor moj na to, more biti jako kratek. Poznam srednje šole na Kranjskem, na katerih sem služil celih sedem let, poznam kulturno zgodovino dežele naše in odgovoril bodem gospodu poslancu, ki vsega tega ne pozna, tako le: Dežela naša je demokratična, narod naš je prav demokratičen kmetski narod, veleposestvo nema dosti pomena, ker narodnogospodarski je že jako propalo, naša mesta se pa tudi neso posebno razvila, valed neugodnih razmer in po krivdi vlade, naše upanje, bodočnost naša ima podstavo svojo v našem krepkem inteligentnem kmetskem stanu. Vsakdo, ki pozna razmere bode priznal, da kmetski učenci v naših srednjih šolah daleč prekašajo mestne. (Prav res! na desnici.) Gospod poslanec Dumreicher naj si le natančneje ogleda kulturno zgodovino naroda našega! Celo vrsto slavnih imen iz Kranjske bode našel.

Iz katerih slojev prihajajo oni duševni velikani, ki so si pridobili evropsko slavo? Naš matematik Vega je sin kmetskih starišev; oni Kopitar, kateremu je Jakob Grimm pridela častni priimek „monstrum scientiarum“ in počiva pod Dunajskimi arkadami, bil je tudi sin kmetskih starišev.

Naš Dolinar, Miklošič, štajerski Slovenec, vsi so bili kmetski fantje, kakeršnim bi gospod Dumreicher v modrosti naučne politike svoje, najrajši zaprl vrata pred nosom. (Veslost in odobravanje na desnici.)

Gospoda moja, lahko bi postal osoben, navel bi lahko Vam moža, katerega zibel je tekla v kmetske hiši, ki sedi na Vašji strani, pripada Vašemu klubu, ki je dovršil ogromno pot, od kmetskega fanta do najvišjih zaupnih in častnih mest države; tega ne storim, če tudi moža duševno previsoko cenim, da bi mogel misliti da bi ga razžalil, ako bi ga spominjal na kmetski njegov rod.

(Dalje prih.)

Govor državnega poslanca Nabergoja. v državnem zboru dne 27. marca 1889.

Jedva v kaki drugi deželi naše države, nahajajo se take razmere, kakor v Tržaški okolici, katero imam jaz čast zastopati, kajti to ubogo ozemlje nema nobenih drugih pravic, nego da se ž njim ravna kakor s parijsko, da plačuje visoke mestne in državne davke kakor v denarji tako s krvjo, ne da bi zato dobilo najmanjšega priznanja. Da, oni se mu celo rogajo, ki se masté od krvavo zaslužnega denarja, ki ga moramo oddajati v mestne in državne blagajnice.

Niti toliko nam ni dovoljeno, da bi se plačilni nalogi, eksekucijski razglasi, ki so jako pogostni, pobotnice za plačila izdajali v našem slovenskem jeziku, tudi vse to mora biti v jedino izveličevalnem italijanskem jeziku. To so prednosti, katere uživa slovenski davkoplačevalec v Trstu in njegovi okolici, kakor pri mestnem magistratu tako tudi pri veleslavnem namestništvu.

Bogato gradivo bilo bi na razpolaganje, ko bi hotel naštevati vse v nebo kričeče krivice, ki se gode narodu slovenskemu kakor od Tržaškega mestnega, tako tudi od c. kr. deželnega oblastva, a za danes tega ne storim in hočem spraviti le neko nujno zadevo pred visoko zbornico, visoko vlado pa prositi, da jo blagohotno vzame v poštev.

Katastralna občina Barkovlje je že 1865. l., torej pred 24 leti uložila prošnjo pri veleslavnem namestništvu, tikajočo se prezidanja stare cerkve, ki je pač bolj kapeli, kakor cerkvi podobna, in današnjim zahtevam ne ustreza. Prosila je za primerno razširjenje, da bi za vernike v tem božjem hramu bilo dovolj prostora, ko mora sedaj več nego polovica tudi pri slabem vremenu pod milim nebom stati, ako se hoče udeležiti cerkvenega opravila. (Čujte! Čujte! na desnici.)

Ko bi se Barkovljanci v tem prostoru shajali na primer na posvetne veselice ali kaj jednacega, bil bi mestni magistrat že davno zaradi varnosti in zdravja prepovedal večjemu številu ljudi. Ker pa služi ta prostor cerkvenemu opravilu, je pa vse dobro, ne briga se zanj niti magistrat, niti deželna vlada, dasi je cesar patron tej cerkvi in je že pretekla dolga vrsta let, odkar so Barkovljani prosili, da se cerkev prezida. Meni vsaj ni ničesar znanega, kar bi se bilo v tem času ukrenilo, kakor samo to, da je namestništvo 1880. l. poslalo stavbinskega tehnika na lice mesta, poizvedavat, da potem napravi načrt za prezidanje cerkve.

Od tega poizvedavanja mi je toliko znanega, da je stavbinski tehnik dognal, da je v cerkvi samo za 62% Barkovljanskih župljanov prostora (Čujte! Čujte! na desnici). 38% pa jih mora ostajati zunanaj cerkve. Pri tem računil je pa samo 1500 prebivalcev, župnija pa jih šteje 2100 in to število raste od dne do dne. Za troške zgradbe se od Barkovljancev ne more nič zahtevati, kajti Barkovljanska občina nema občinskega premoženja, tudi ne avtonomije, torej nobenih tekočih dohodkov. Tudi je ljudstvo večinoma revno in živi le o mezdi, izimši kacijh 20—30 obitelj. Pri vsem tem ubožstvu so verniki vendar prostovoljno nabrali lep znesek 4000 gld. za prezidanje cerkve. (Čujte! na desnici.)

Isto tako je blagi in nepozabni dobrotnik pokojni nadvojvoda Ferdinand Maksimilijan veledušno v isti namen 2000 gld. poklonil, preverivši se na svoje oči, da ubogi Barkovljanci res potrebujejo večje cerkve, tako da je za zgradbo že 6000 gold. na razpolaganje. Ker je tudi c. kr. primorsko namestništvo z odlokom z dne 27. septembra 1887. št. 8965/IX priznalo, da cerkev v Barkovlju tamošnjemu prebivalstvu ne zadostuje, meni pa navzlic temu priznanju ni znano, da bi se bilo za zgradbo potrebno ukrenilo, obračam se do visoke zbornice z resolucijskim predlogom, za katerega podporo prosim in kateri slove:

C. kr. vlada se pozivlje, da potrebno ukrene, da se za razširjenje Barkovelske cerkve v okolici Tržaški že za l. 1890 v državni proračun stavi potrebna svota.

Jaz se nadajam, da se ta malenkost ne bode odklonila, zlasti radi tega ne, ker ima visoka vlada za okolico Tržaško le redkokdaj kak trošek. (Dobro! Dobro! na desnici.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 30. marca.

Vsakdo bi bil mislil, da se bode sedaj gladko vršila debata o vojnem zakonu v ogerskeji zbornici, ko sta vsprejeta paragrafa § 24. in 25., toda opozicija še zmiraj najde kak ugovor. Pri § 38. se je spotikala, da bouvedi prisegajo ravno tako kakor drugi vojaki cesarju in ne le ogerskemu kralju. Vodje Budimpeštanskih srednjih šol dobili so nalog, da naj učence opominjajo, da naj se nikar ne udeležujejo demonstraciji.

Vnanje države.

V maji se morda kje v Nemčiji snidejo trije cesarji. Ruski car pride tedaj v Nemčijo in se snide kje s cesarjem Viljemom. Cesar Fran Josip se tudi ta mesec snide na nemških tleh z nemškim cesarjem. Zaradi tega je mogoče, da se kje snidejo vsi trije vladarji.

Torej srbska liberalna stranka hoče delati na to, da se uresniči balkanska zveza. O tej zvezi se je že mnogo pisalo in ugibalo v Belemgradu, Sofiji, Atenah in Cetinji. Da bi se pa uresničila, skoro ni misliti. Mej Srbi in Bolgari je preveliko nasprotje zastran Makedonije. Ravno tako se tudi Bolgari in Grki ne morejo sprijazniti. Vsak balkanskih narodov bi rad drugim gospodoval. Taka zveza je pa tem manj mogoča, ker bi bila vsaj na videz naperjena proti Rusiji. V Peterburgu bi naravnost nasprotovali taki zvezi, dokler je Koburžan v Bolgariji.

Kraljica srbska pride baje v kratkem za tri tedne v Kragujevac, kjer se že delajo velike priprave. Stalno se baje ne bode nastanila v deželi, temveč bode le večkrat pohodila deželo ter se shajala s svojim sinom. Regenti jej ne bodo delali posebnih ovir.

Rusko parniško društvo, kateremu je na čelu knez Gagarin napravilo je tri nove ladje in štiri čolne za prevažanje družega blaga po Dunavu. Raztegnilo je vožnjo do Železnih vrat. Vlada je dovolila družbi 1 rubelj 50 kopejk podpore za vsako milo vožnje pri prevažanju blaga in 2 rublja za vsako milo pri prevažanju potnikov. Sedaj se bode torej zopet bolj oživil promet po spodnjem Dunavu.

Kakor zatrujejo noveše vesti iz francoske stolice, bodo tudi proti generalu Boulangeru začeli sodnijski postopati. Mnogi republičanski poslanci zahtevajo, da bi generala zaprli, kar se morda v kratkem zgodi. Posebno se bode vlada potem upala pokazati večjo odločnost, ko ne bodeta zbornici zbrani, da se jej ne bode treba bati kacijh nepopolnih interpelacij.

Poslednji čas se v Berlinu nič več ne prikriva želja, da bi radi, da se Nemčija in Anglija sprijaznita. Grof Herbert Bismarck odpotoval je v London, da bi pregovoril angleške vladne kroge. Mnogo upanja pa ni, da bi dosegel svoj namen. Salisburyjeva vlada bi se morda še dala pregovoriti, pa se boji javnega mnenja. Lansko sovražno obnašanje nemških vladnih listov proti Angliji vzbudilo je jako veliko nevoljo v angleškem narodu. Angleški narod ne bode hitro pozabil nemške nesramnosti. Če bi Salisbury hotel približati se Nemčiji, bi to takoj porabila opozicija in ni dvojbe, da bi v tem slučaju dobila večino proti vladi. Sedanja vlada že tako ne stoji posebno na dobrih nogah.

Dopisi.

Z Dolenjskega 27. marca. [Izv. dop.] Na obzorji kranjskih učiteljev se je že dolgo časa vendar le pokazala zarija, ki nam daje upanje, da so naše prošnje za zboljšanje in urejenje učiteljskih plač vendar le do deželnih očetov prodrle, ter da se bodo prej ali poznej pravično in ugodno rešile. Slavni c. kr. deželni šolski svet je v svojem dopisu z dne 4. februarja št. 2689 t. l., c. kr. okrajnim šolskim svetom poslal za kranjsko učiteljsvo silno važna vprašanja v posvetovanje in sporočilo, kako naj bi se v korist učiteljstva rešila. Na podlagi teh sporočil in podatkov bo pozneje slavni deželni zbor skeepal o naši osodi.

Gospodje učitelji, ki sede kot zastopniki naši v okrajnih šolskih svetih imajo zdaj preimenitno nalogo in najboljšo priliko pokazati, da so vredni biti zastopniki učiteljstva. Oni najbolj vedo, kje nas čevelj tišči, njim so in morajo biti znane vse napake glede učiteljskih plač; naj torej ne zamudijo vsega storiti, kar jim vest pove, da bo tovarišem v korist. Tu ne gre ozirati se na lastno korist ali znabiti na korist kakega posebnega prijatelja; pred očmi je imeti sedanjo bedo, ki tare večino kranjskega učiteljstva, in pa dobro preudariti, kako bi

Dalje v prilogi.

se sedanje napake v splošno korist učiteljstvu in domovini odpravile.

Meni se zdi izmed vseh vprašanj najvažnejše to. Ali naj se učiteljske plače uredijo po službenih letih ali po okoliščinah šolskih krajev? Vsak ve, da protekcija je bila in bo, in da so pri oddajanju boljših učiteljskih služb čestokrat odločilne slabe lastnosti prosilcev, posebno lizunstvo. Pač smešno in ob enem tudi žalostno je slišati. Ta in ta bo dobil službo v X, poslal je krajnemu šolskemu svetu svojo fotografijo.

Napačno, da krivično bi bilo, ko bi se učiteljem plače določile drugače, kakor po službenih letih. S starostjo rastejo navadno tudi potrebe, z njo rastejo pa tudi zasluge. Ni li krivično, da dobi mladenič, ki je komaj iz učiteljskega prišel, službo s 500 gld., ko mora njegov tovariš, ki že leta in leta za blagor naroda dela, s 400 gld. se zadovoljiti? Jaz sem prepričan, da iz tega izvira neka mržnja med starejšimi in mladimi učitelji, ki je uzrok, da je stara kolegialnost izginila in mejebojnega zupanja, ki nam je silno potrebno, več ni.

Slavni c. kr. deželni šolski svet povprašuje dalje tudi kakšna postranska dovoljena opravila imajo posamični učitelji in koliko jim donasajo.

Vsak učitelj mi bo pritrdil, da so postranska opravila več ali manj šoli v kvar. Zato naj se ne jemljejo pri uravnavi učiteljskih plač v poštev; temveč odstranijo naj se, če je le mogoče. Učitelj naj bo učitelj in nič drugega. Vsak vestni učitelj ima s šolo toliko posla, da mu ne preostane časa za druga opravila, in nekaj od mora mora pa vendar tudi imeti. Ako pa mora biti učitelj le to in nič drugega, naj se pa mu tudi toliko da, da bo stanu primerno živel. Res je, da imajo nekateri učitelji poleg učiteljske svoje službe še po dve znabitvi še več stranskih opravil, ter da je njih šola vendar le dobra; ali jest mislim, da bi bila še boljša, ko bi učitelj ne bil prisiljen svojih močij cepiti.

Stareji učitelji opravljajo navadno tudi orglarško službo. To je opravek, ki šoli še najmanj škoduje, če so razmere prav uravnane. Vender utegne biti tudi ta postranska služba šoli v kvar in opoviro, posebno tam, kjer orglar dobiva prosto bero. — Učitelja dolžnost je, da izkaže krajnemu šolskemu svetu redno vsake 14 dni vse otroke, ki neso redno v šolo hodili. To je potrebno, pa za učitelja silno neprijetno in navadno, če je orglavce za bero, tudi jako škodljivo. Ako krajni in okrajni šolski svet glede šolskih zamud svoje dolžnosti storita, da morajo zanikerni stariši kazni plačati, potem orgla učitelj zastoni. Ko pridejo poberači po bero, se navadno zaradi šolske kazni razžaljen oče zadere. „Šolmaštru ne dam nič, saj sem toliko in toliko kazni plačal, ima že dosti“. Meni saj se je taka mnogokrat pripetila; prišlo je bilo namreč tako daleč, da bi moral orglati za same šolske kazni, katere pa, seveda gredo v deželni, ne pa v učiteljski žep. Zatorej ni umestno tako plačo učitelju jemati v poštev, katero mora prej ali pozneje ostaviti, če noče, da bi šola škodo trpela, kakor sem jo moral tudi jest ostaviti. Če je že učitelju dovoljeno biti tudi orglavce, naj se pa nikakor ne dovoli, da bi ga kmetje s svojo bero v pesti imeli. Plače za učitelje, ki so orglavci, naj se drugače uredijo. Učitelj mora svoje dolžnosti vsestranski in na tanko splovnati, da jih pa tudi, mora imeti proste roke.

Glede plače začasnih učiteljev, dokler napravijo učiteljsko izkušnjo, katera naj bi po mislih c. kr. deželnega šolskega sveta znašala 70 odstotkov najvišje učiteljske plače, ni kaj reči. Nekaj mora biti, kar mlade ljudi k pridnosti spodbuja. Hitreje ko napravi skušnjo, hitreje se mu bi zvišala plača. — Za učiteljice pa bi bila plača 70%, učiteljske plače prenizka. Če pomislimo, da je učiteljska plača, recimo najnižjega razreda odločena na 500 gld. bi učiteljica v tem razredu dobila 350 gold. S tako plačo, ako mora plačevati še stanovanje, nikakor ne more shajati. Res, da ženska nima toliko potreb ko moški, a od zraka pa tudi ne more živeti. Plače učiteljic, ker se jim ni bati, ko takim družine, saj jih varuje celibat, se lahko odmerijo drugače ko učiteljem, a pomankanja trpeti tudi one ne smejo. Slabo plačano učiteljstvo, naj bo še tako pridno, nema nikoli potrebnega spoštovanja v občini. Brez spoštovanja pa tudi ni zaželenega uspeha v šoli.

Iz Slov. Bistrice. Rodoljubni g. dr. Jože Vošnjak iz Ljubljane je povabil o svojem godu nekaj narodnih mož iz naše okolice k svoji goric nad Slov. Bistrico. Imeli smo veseli večer s pope-

vanjem narodnih pesmic, tudi Slomškovih nismo pozabili. Pri napitnicah so g. doktorju čestitali naprej č. g. duhovniki, potem uradni in drugi gospodje. Gg. učitelji so se še posebej g. doktorju zahvaljevali za precejšnje število slov. knjig in slov. časnikov, ki jih on naročuje in so primerne za slov. mladež. Z njimi se množijo šolske knjižnice. Spomnili smo se tudi na naše „bralno društvo pod Pohorjem“, prvo na Slovenskem; tudi njemu je g. dr. pripomogel do knjižnice in to že leta 1863. Bil je govoril v Mariborski čitalnici za razširjevanje „bralnih društev“, in to je rodoljube dosti spodbujalo, da so si v svojih okrajih ustanovili „bralna društva“, in poleg njih tudi sadje in vinorejske vrte. Nje pa tudi najlažje oskrbujejo rodoljubni gospodje učitelji. Želeti je, da bi se rodoljubi ob godu svojem ali v čitalnicah, ali o drugih prilikah, ko se kje snidejo, posvetovali in kolikor največ mogoče, pripomogli k napredku svojega naroda slovenskega. „Slov. Gospodar“.

Domače stvari.

— (Občni zbor „Narodne Tiskarne“) bode jutri v nedeljo 31. marca ob 11. uri dopoldne v prostorih redakcije „Slovenskega Naroda“, na kar še jedenkrat opominjamo častite delničarje.

— (Slovensko gledališče.) Jutri zvečer ponavlja se prelepa opera „V vodnjaku“. Gledališki list javlja nam žalostno vest, da bode jutrnja predstava zadnja v tej sezoni.

— (Poljedelsko ministerstvo) je vinogradnikom na Slapu pri Vipavi, ki bodo napravili vinograde z ameriškimi trtami zasajene, dovolilo brezplačno ključje ameriških trt iz državne trtnice pri Kostanjevici.

— (Zopet petarda.) Tržaški list „Il Piccolo“ zabeležil je v včerajšnji številki še jedno petardo v ulici „Santi Martini“. To je torej v par dneh sedma.

— (Odbor za Levstikov spomenik v Velikih Laščah) obrača se z uljudno prošnjo do vseh onih gospodov, ki so prejeli pole za nabiranje naslovov po raznih krajih, da bi odboru hitro ugodili, ker bi se sicer delo odlašalo in zavleklo.

— (Otvorenje dvorane kluba slovenskih biciklistov.) Danes zvečer ob 8. uri je svečano otvorenje nove društvene dvorane v hiši ranjkega Treota na Turjaškem Trgu. Redni in podpirajoči člani se vabijo k udeležbi otvorjenja dvorane.

— (Pavski večer) priredi slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“ jutri nedeljo 31. t. m. v Schreinerjevi pivarni (Bierhalle) na sv. Petra cesti. Ustop prost. Začetek ob 1/9. uri zvečer.

— (Volitev v okrajni zastop Celjski.) V skupini mest in trgov je volil dne 28. t. m. v okrajni zastop Celjski trg Zalec: gosp. dr. Ivana Dečka iz Celja; trg Št. Jurij na južni železnici: gg. Matija Kavčiča, trgovca, in Frana Pisanca, posestnika v Št. Jurij. V kmetске skupini so pa bili 29. t. m. jednoglasno (kajti nasprotnikov ni bilo na volišče) s 35 glasovi izvoljeni gospodje: Jože Jeraj, kanonik v Žalcu; Norbert Zanjer, trgovec v Št. Pavlu; Lovro Baš, ces. kr. notar, dr. Ludovik Filipič, odvetnik, Maks Veršec, posojilniški, tajnik, vsi trije iz Celja; dr. Lavoslav Gregorec, kanonik pri Novej cerkvi, Jože Lipuš, župan v Višnji vasi; Matija Bračič, župan v Petrovčah; Fran Dolinar, župan v Grižah; Martin Spes, posestnik v Št. Miklavži. — V novem okrajnem zastopu ima narodna stranka 23 glasov, nasprotna pa 17.

— (Iz Rudolfovega) nam piše znan rodoljub: Naznanjam Vam, da je k današnji volitvi tretjega razreda prišlo 76 volilcev, ki so soglasno kandidate narodnega volilnega odbora v mestni zbor izvolili. — Nasprotniki — uvidevši, da jim ni mogoče prodreti — so izostali. Jutri dopoldne voli II. razred, popoldne pa I. razred. Izid hočem Vam brzojavno naznaniti. — Naznanjam Vam tudi, da je „Dolenjsko pevsko društvo“ (v zvezi z „Dolenjskim Sokolom“), s „Pisateljskim društvom“ v Ljubljani v dogovor stopilo, ako bi slednje hotelo dne 10. junija t. l., po dan preje vršeti se Sokolski slavnosti v Novem Mestu — na Vrhu poleg Škocijana Metelkovo stoletnico prirediti in pri tej priliki v jako lepo rojstno hišo uzidati ploščo, v spomin dne 17. junija 1789 rojenega slov. pisatelja. Škocijan leži v jako lepem kraju in je za izlete z Novega Mesta zelo pripraven.

— (Slovenska predstava v Idriji.) Igralni odsek narodne čitalnice v Idriji priredi dne 22. p. m. v rudarskem gledališču slovensko predstavo „Vrbana Debeluharja“. Na gostovanje sta vabljeni gospodična Zvonarjeva in gospod Borštnik. Zanimanje za omenjeno predstavo je vsestransko.

— (Kranjska hranilnica) je za kritiko zelo občutljiva. Za naše poslednje članke in notice o njenem poslovanju osvetila se je s tem, da nam ni poslala izvestja o njenem delovanju v preteklem letu in o njenih darilih za dobrodelne namene. Zato posnamemo par podatkov po uradnem listu. Hranilnice upravno premoženje narastlo je na 25,719.672 gld. 98 kr. od katerega je 12,146.667 gld. na zemljišča uknjiženih, 9.980.988 gld. v državnih papirjih in zemljišnih obligacijah naloženih. Za dobrodelne namene navajamo nastopne zneske: Za ubožne diake na gimnaziji v Ljubljani 200, v Kranji 50, v Kočevju 100, v Rudolfovem 100, na realki Ljubljanski 200, na pripravnici 100, na prvi mestni ljudski šoli 150, na drugi mestni ljudski šoli 250, „Narodni šoli“ 200, „Glasbeni Matici“ 200, Kranjskemu ribiškemu društvu 100, podpornemu društvu tukajšnjih pomožnih uradnikov 50 gld., damskemu odboru za razdelitev obleke ubogim šolarjem v Čitalnici 250 gld. i. t. d. vsega vkupe 24.370 gld. Od te vsote pa je dobrih 10.000 gld. poklonjenih za same strankarske, ultranemške namene, v prvi vrsti za zloglasni „Schulverein“ in za preljubljeno Kočevje, od koder hranilnica ne dobiva niti solda denarja.

— (Za razpisano začasno službo stavbenskega risarja) pri zgradbi deželnega gledališča se je oglasilo 39 prosilcev inženjerji brez službe, arhitekti z izbornimi spričevali, stavbinski mojstri itd., kar kaže, da je veliko več tehnikov, nego služeb. Od deželnega odbora je bil imenovan gospod Hrubí, inženjer in arhitekt v Pragi.

— (Županstvo v Novem Mestu) je uložilo pri deželnem odboru prošnjo, da naj bi se napravila v Novem Mestu javna bolnica za Dolenjsko, katere potreba je že zdavnaj dokazana, posebno pa zdaj, ko osepnice tako hudo razsajajo po Dolenjskem. Mesto ima za nakup ali zgradbo potrebnega poslopja že glavnicu v znesku 11.400 gld., katera je pripravljena v ta namen. Ker je prošnja popolnoma opravičena in ker bi potem dežela prihranila stroške za Dolenjce, ki se zdaj hodijo zdraviti v javne bolnice na Štajerskem in Hrvatskem, upamo, da se bode deželni odbor, oziroma bodoči deželni odbor oziral na to prošnjo ter ugodno rešil.

— (Navodilo za okrožne zdravnike) bode razglašeno v prihodnji številki deželnega zakonika. Potem se bodo razpisale vse službe okrožnih zdravnikov in zajedno organizovala nova zdravstvena okrožja.

— („Kmetovalca“) izšla je 6. številka. Vsebina: Perutnistvo. Spisuje Josip Lenarčič. — Kašeljško zelje. — Državni melioracijski zaklad in dežela: krajska. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti. Priložena je 6. štev. „Vrtarja“.

— („Slavovski Lloyd“) imenoval se bode list, ki bode pričeni s 6. dnem aprila v Oseku vsako soboto izhajal ter si na svoj program zapisal „čuvanje interesa domače trgovine in domačega obrta.“

— (Ameriško trtnico za Vipavski okraj) namerava poljedelsko ministerstvo napraviti na posestvu g. K. Dolenca pri Vipavi, ako se bode moglo z njim pogoditi zaradi najemščine, če ne pa se bode poskal drug pripraven prostor.

— (Telovadno društvo „Dolenjski Sokol“ v Rudolfovem) nam piše: Blagovolite v svoj cenjeni list vsprejeti te le vrste: Od več strani smo čuli, da rodoljubni gospodje po nekaterih krajih na Dolenjskem blagovole nabirati doneske za zastavo, oziroma telovadnico „Dolenjskega Sokola“. Ker želi odbor ravnaje se po teh doneskih urediti svoje ukrepe, zato uljudno prosimo dotične gospode, da nam v napominani namen nabrane zneske v kratkem doposlata blagovole.

— („Tržaški Sokol“) osnoval je dramatični odsek. Odbor našega dram. društva odposlal je vse do sedaj izšle zvezke „Slovenske Talijske“ v Trst, kjer se bo poučevanje opiralo čez poletje na „Priučno knjigo“ gospoda Nollija; v prihodnji zimi pa prevzame z dovoljenjem tukajšnjega dramatičnega društva gosp. Borštnik teoretični pouk.

— (S Krškega) se nam piše, da ondu še sedaj niso ponehale osepnice. Po nekaterih krajih

ponehujejo, po drugih se pa zopet prikazujejo. Zadnje dni je ta grda bolezen napadla tudi našega marljivega občinskega tajnika g. Antona Ffילו, ki je še vedno v smrtni nevarnosti. Čudno se nam zdi, da mrtvaški ogleduh, tukajšnji živinozdravniški pomočnik in kovač ne hodi mrtvecev ogledavat na dom? Pravilo se mi je, da hodi s steklenico v roki, napolnjeno s korbolično kislino na pokopališče, kjer odpro mrtvaško strugo, ogleduh pa mrliča poskropi s to kislino — in tako konstatuje gotovo smrt. Je li tako ravnanje ob tej nalezljivi bolezni opravičeno, naj sodi občinstvo? Gode se pri tej epidemiji še drugi nedostatk, — toda vrzimo čez nje zagrnjalo molčečnosti.

— (V Lavantinski dolini) v občini Etweg ustrelil je 19leten fant, Josip Heine, svojega spečega očeta, kakor pravi, da bi svojo mater pred njegovimi surovostmi obvaroval. Morilec je šel takoj sam k sodišču.

— (Ljutomerška posojilnica) imela bode občni zbor v nedeljo 7. aprila t. l. v šolskem poslopju v Ljutomeru, ki se prične ob 8. uri predpoludne. V posvetovanje in sklepanje pridejo: 1. Račun za leto 1888 z določilom o letnem pridobitku in odvezi načelstva zastran tega računa; 2. izločitev društvenih udov, ki društvenih pravil ne izpolnjujejo; 3. nadomeščenje 5 udov nadzornega svetovilstva; 4. volitev 3 udov v cenilno komisijo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Pariz 29. marca. Senat vsprejel z 207 proti 73 glasom zakon o izrednem sodišči za zarote proti varnosti države. Zakonski načrt pride jutri pred zbornico. Listi pišejo, da bode vlada Boulangerja in druge poslance postavila pred to sodišče. Zbornica bode nekda v terek obravnavala, se li Boulanger in drugi poslanci izroče. Bržkone se bode sklenilo, da se izroče in potem je bodo zaprli.

Dunaj 30. marca. „Wiener Zeitung“ objavlja budgetni provizorij za april in maj.

Berolin 30. marca. Reuterjeva vest o nezgodi nemških vojnih ladij na Samoi doslej uradno še ni potrjena.

Auckland 30. marca. Grozovit vihar razsajal na Samoi. Nemške vojne ladje „Adler“, „Olga“, „Eber“ in tri ameriške vojne ladje zanesel je vihar na skalovje (riff), da so popolnoma izgubljene. Štirje ameriški častniki, 46 mornarjev, 9 nemških častnikov in 87 mornarjev utonilo.

Razne vesti.

* (Nezgoda.) Iz Budimpešte se 27. t. m. poroča, da so preteklo nedeljo zjutraj peneči se valovi prav močno narasle reke Marosa ob most pri Radni treščili s kamenjem obloženo ladijo, katera se je pogreznila. Pet oseb je utonilo.

* (Kultura liže Japonce.) Tudi ob daljnem Tihem morji je že pamet ljudi srečala in Japonci prišli so na to, da ni posebna naslada preparati si trebuh s sablo, ki jo v ta namen pošlje njihov vladar. Tudi če je rečena sabla umotvor prve vrste, je trebuh njenej ostrini nasproti jednako občutljiv. Jako smešen dogodek osvetljuje to nadrobno. Mikado razjezil se je bil nad jednim svojih uradnikov in poslal mu Harakini z usodno sablo. Ker je ta uradnik dotlej na visokem mestu posloval na popolno zadovoljnost, prinesel mu je minister z dragocenimi dijamanti okovano sablo, da si ž njo po japonskem običaji prepara trebuh. Z največjim spoštovanjem prevzel je smrtni kandidat morilno orodje ter odšel v svojo hišo, od tam pa v pristanišče in na krov ladje, namenjene na Francosko. Srečno dospevši v Pariz, prodal je ondu častno sablo za 150.000 frankov. Tudi Japonci so že praktični.

* (Franceskonijeva učenca obsojena.) Pred porotnim sodiščem na Dunaji bila sta 28. t. m. roparska napastnika denarnega pismonosca Hagerja obsojena in sicer Rosnovski na 8, Janoski pa na 3 leta teške ječe.

* (Polkovnik — žrtva loterije.) Povod samomoru polkovnika Zathureckega, o katerem smo nedavno poročali, dalo je jedino le slabo gmotno stanje, kakor se javlja iz Hermanstadta. Že 20 let iskal je polkovnik sreče v mali loteriji ter vanjo znosil strašno veliko svojega in tujega denarja. A terne ni zadel, marveč nakopičeval dolg na dolg. Denarne razmere postajale so dan na dan žalostnejše, tako da je le smrt zamogla tešiti štabnega častnika neznoznih in nadležnih upnikov. Samomorilec bil je pri zavarovalni banki „Graham“ sicer zavarovan za svoje življenje za 20.000 gld., a ta vsota ne bode nikakor poplačala vseh dolgov.

* (Ljubeznjiva soproga.) V Belemgradu polila je 27. t. m. brezvestna ženska svojega spe-

čega soproga od nog do glave s petrolejem, ker je došel vinjen domov, ter ga potem zažgala. Od bolesti probudivši se nesrečni mož že ni mogel več klicati pomoči, marveč je popolnem zgorel in po strašnih bolečinah izdihnil svojo dušo.

* (Dvoboji.) Iz Berolina se 28. t. m. javlja: Včeraj dvbojila sta se v malem francoskem mestu grof Hoyos in Baitazzi. Slednji je smrtno ranjen.

Mnogoletna opazovanja. Proti slabosti želodca in pomanjkanju slasti do jedij, sploh pri vseh želodčnih boleznih se pristni Moll-o-vi „Seiditz-praški“ zelo odlikujejo od drugih sredstev, s svojim prebavljenjem pospešujočim in želodec okrepujočim vplivom. Cena škatelci 1 gld. Po poštenu povzetju razpošilja jih vsak dan A. Moll, lekarar in c. kr. dvorni založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj vedno izrecno Moll-ove preparate z njega varstveno znamko in podpisom. 3 (55-4)

Vse življenske funkcije človeku zavisne so od stanja želodca in črev. Zato je treba vsako še tak neznamno zboljeni želodca ali črev hitro odpraviti. Najboljše sredstvo za podobne bolezni je že 30 let prekušen dr. Rosov zdravilni balzam iz lekarn B. FRAGNER-ja v Pragi 205-III. Dobiva se v skoro vseh lekarnah. 5 845-1)

Poslano.

Neustein-ove posladkorjene kri čisteče pite svete Elizabete,

kušeno in od znamenitih zdravnikov priporočano sredstvo proti zabasanju. — I škatljica 15 pil 15 kr, 1 zavoj = 120 pil 1 gld. a. v. — Pred ponarejanjem se jako svori. — Pristne so samo, če ima vsaka škatljica rdeče tiskano mašo protokolovano varstveno znamko „Sveti Leopold“ in mašo firmo lekarna „pri sv. Leopoldu“, Dunaj, mesto, Ecke der Spiegel- und Plankengasse. V ljubljani se dobivajo pri gosp. lekarni G. Piccolli-ji. (138-6)

Poslano.

Neizogibljivo! S to besedo začenja se anonis v današnji številki, katera priporoča novo, po slavnem zdravniku dr. Pinkas-u izumljeno sredstvo, Roborantium (lase ustvarjajoča tekočina), katero je pri izpadanju las, plešeh, golobradcih in osivelih že neverjetno mnogo koristilo in doslej v svojih uspehih ni bilo še doseženo. Nečemo na dolgo in široko razkladati ter hvalisati to iznajdbo, kakor bi zasluzila, temveč opozarjamo p. n. čitatelje na dotično anoniso in priporočamo poskusiti s tem sredstvom. Ako ne bi imelo uspeha, pripravljen je izumitelj denar brez ugovora povrniti.

LJUBLJANSKI ZVON

za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Listina upravnštva: V cenj. gosp. dr. F. R...s na Dunaji: „Slovar“ izdeluje se v Ljubljani in bode, kakor se zagotavlja, prihodnje leto začel v zvezkih prihajati mej svet. — Lepa hvala na opombi. — Živeli!

Loterijne srečke 27. marca.

V Pragi: 38, 6, 75, 87, 47.

Tujci:

29. marca.

Pri **Mallé:** Reifling iz Monakovega. — Kobliček, Uhler, Timerling, Lortzing in Arthur z Dunaja. — Vierecki iz Trsta.

Pri **Slema:** Weber iz Secklenaua. — Kas iz Dallwitz. — Pavona iz Pinzana. — Mladic iz Pulja. — Router iz Haasburga. — Hicke z Javornika. — Fischer, Wainner, Šujer z Dunaja. — Frank iz Gradca.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
29. marca	7. zjutraj	738.4 mm.	1.6°C	sl. zah.	jas.	0.00 mm.
	2. popol.	736.9 mm.	10.4°C	sl. vzh.	jas.	
	9. zvečer	737.1 mm.	2.5°C	brezv.	obl.	

Srednja temperatura 4.8°C za 1.6°C nad normalom.

Dunajska borza

dné 30. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 83.85	gld. 83.75
Srebrna renta	84.50	84.40
Zlata renta	111.70	111.75
5% marcna renta	99.85	99.80
Akcije narodne banke	892.—	893.—
Kreditne akcije London	304.—	304.25
121.15	121.10	
Srebro	—	—
Napol.	9.58	9.57
C. kr. cekini	5.71	5.71
Nemške marke	59.15	59.17 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	138 gld.
Državne srečke iz l. 1864	100	75
Ogerska zlata renta 4%	103	15
Ogerska papirna renta 5%	94	80
5% štaterske zemljišč. odvez. oblig.	104	75
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	126
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	121	50
Kreditne srečke	100 gld.	186
Rudolfove srečke	10	21
Akcije anglo-avstr. banke	120	130
Tramvay-društ. velj. 170 gld. a. v.	232	75

Zahvala.

Potrji vsled prerane smrti preljubljene sva-kinje gospodične (247)

MARIJE JANEŽIČ

komaj zamoramo dostojno zahvaliti se vsem ki so povodom smrti izrekli svoja blaga čutila. Tem potom izrekamo tudi najpristranejšo zahvalo vsem darovateljem krasnih vencev, društvu „Čitalnica“, za njih požrtovalno vdeležbo, pevskemu društvu „Lira“ za njega ganljivo petje, društvu „Požarna bramba“ in vsem drugim občinstvu za njih mnogobrojno udeležbo k zadnjemu počitku.

Kamnik 29. sušca 1889.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Za vsestranske dokaze milega prijateljskega sočutja ob težki in prebitki zgubi naše predrage in nepozabljive soproge, oziroma matere in hčere gospe

VIKTORIJE BOIC roj. ŽVANUT

trgovčeve soproge

za darovane krasne vence, prečastitim gg. duhovnikom iz Dolenjevsi, Ribnice in Nove Štife, gg. trgovcem in gospem iz Dolenjevsi in Ribnice in vsem drugim, ki so se od blizu in daleč tako v mnogobrojnem številu udeležili pogreba, izrekamo najtoplejšo zahvalo. (250)

V Dolenjivasi 28. sušca 1889.

Za obitelj Boic-Zvanut:

Anton Boic,

soproga,

trgovec v Dolenjivasi.

Pomladno zdravljenje.

Prvi pomladni tedni so navadno čas, v katerem se išče ozdravljenje motenja telesnih funkcij, ki je nastalo po zimskem načinu življenja. V ta namen opozarjamo na

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

kakor za samostojno zdravljenje, kakor tudi za predzdravljenje za toplice: Karlove vari, Marijine toplice, Franzensbad in druge od zdravniške strani priporočane.

!! Tega še nikoli ni bilo !!

I zvezek šagren-kozlovine av. v. gl. 6-50 in več vsakovrstne usnje in k tem pripadajoče stvari, dobe se po najnižji ceni pri

Juliji Moises-u

v Ljubljani, Židovske ulice šte. 5, v Varaždnu, Franciškanski trg šte. 48.

Vnanja naročila izvrše se po pošti ali železnici najhitreje proti povzetju. (219-2)

BLAGAJNE

rabljene in nove po ceni samo pri S. BERGER-ji, Dunaj, Graben, Bräunerstrasse 10. (58-18)

Izvrsten med

(pravi garantiran pitanec)

dobiva se v kositrnih škatljah po 5 kilo, kilo 50 kr., škatlja 30 kr., proti predplačilu ali poštenu povzetju pri (113-7)

OROSLAVU DOLENCU,
svečarji v Ljubljani.

Pravým pokladem

pro nešťastné oběti sebeprznění (onanie) a tajných prostopášnosti jest výtečné dlo:

Dra Retau-a

Sebeochrana.

České vydání po 80tém vydání německém. S 27 vyobrazeními. Cena 2 zl. r. m. Čti je každý, kdo trpí strašnými následky této nepravosti, upřímná poučení jeho zachrání co rok na tisíce ne mocných od neodvratné smrti. Lze je dostati u nakladatelské firmy „Verlags-Magazin R. F. Biercy“ v Lipsku (Sasko), Neumarkt 34, jakož i v každém knihkupectví. (134-6)

Trgovski pomočnik,

19 let star, izkušen na Kranjskem sedaj v službi na Reki v prodajalnici mešanega blaga, **išče službe.** — Ponudbe na upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (241—2)

Hiša

prav blizu nove ljudske šole v Poljskih ulicah s 5 majhnimi stanovanji, kletjo, hlevom in kolarnico **proda se iz proste roke prav po ceni.**

Ravno tam se tudi proda **njiva** v obsegu dveh oral 142 □ sežnjev ravno za tovrstnim kolodvorom, pripravna za fabriško in magacinsko poslopje. (237—1)

Kaj več pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Proti ognju varne blagajnice in kasete po ceni in najsolidnejše narejene.

Na vseh razstavah jako visoko odlikovane. Založnik vseh avstro-ogerskih železnic, pošt-nih hranilnic itd. Odlikovan od Nj. c. kr. vele-častva z veliko zlato svetinjo za umetnost, znanost in industrijo. (3—18)

Feliks Blažiček, Dunaj, V., Straussengasse 17.

Gg. šolskim predstojnikom in učiteljem

(104—7, priporoča)
ANDREJA DRUŠKOVIČA

trgovina z železnino in orodjem
na Mestnem trgu št. 10

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjarstvo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesna strgulja, škarje za go-senice, ročna lopatica, drevesna žaga, sadni trgač, drevesne škarje, cepilnik, cepilnik za mladice, cepilni nož, vrtnar-ski nož in drevesna ščetka. Orodja so vsa na lepo popleskani leseni plošči urejena in po prav nizki ceni.

Brnsko sukno

za elegantne

pomladanske in poletne obleke

v odrezkih po 3-10 m, to je po 4 Dunajske vatlje vsak odrezek, kateri stane

gld. 4.80 iz fine
gld. 6.— iz finejše
gld. 7.75 iz jako fine
10.50 iz najfinejše

pristne ovčje volne.

Nadalje blago za ogrtače, s svilo pretkano grebe-nasto sukno, letni loden, blago za livreje, blago iz sukanca, ki se sme prati, fino in najfinejše črno sukno za salonske obleke i. t. d. i. t. d. razpošilja **proti povzetju** zneska kot realna in solidna dobro znana (106—14)

zaloga sukna

SIEGEL-IMHOF v BRNU.

Izjava: Vsak odrezek je 3-10 m dolg in 136 cm širok, torej zadostuje za celo moško obleko. Tudi se pošlje vsacega blaga toliko metrov, ko-likor kdo želi. Jamči se, da se pošlje ravno tako blago, kakor se izbere uzorec.

Uzorec zastoj in franko.

Tri stanovanja,

obstoječe vsako iz dveh sob in kuhinje, so takoj ali pa o Sv. Juriji za oddati.

Natančneje se izve pri lastniku **Ivanu Borštniku** v Kurji vasi. (228—3)

Patentovane Strakosch-Boner-jeve
stroje za pranje in munge

priporoča (57-8)

ALEXANDER HERZOG

Dunaj, Graben, Bräunerstrasse 6.

Katalogi zastoj in franko.

Podpisani usoja si najljubšeje nazna-njati p. n. slavnemu občinstvu, da je počenši s **1. aprilom t. l.** prevzel

Narodno Kavarno

(Caffee National)

pri Fischerji, Kongresni trg,

ter si bode prizadeval svoje obiskovalce z naj-boljšo pijačo in točno postrežbo vsestransko zadovoljiti.

Nahajajo se vsakovrstni slovenski in nemški časopisi.

Črna kava po 10 kr.

Za mnogobrojno zaupanje in obisk se naj-udaneje priporoča

z velespoštovanjem
VALENTIN AHČIN,
kavarnar.

Letno grebenasto blago

jako elegantno in trajno za moške obleke v dvajset različnih barvah, katerim ne škoduje pranje, 60 cm široko.

1 cela obleka 6 1/2 metra le gld. 3.

Jeden poskus zadostuje, da se preverite o izvrstni kakovosti tega blaga, ki se lahko pere.

Brnsko sukno

se razpošilja po čudovito nizkih cenah, in sicer:

le dobre baže:

3-10 m za obleko	gld.	3.50
3-10 " " "	"	5.—
3-10 " " "boljšo obleko	"	6.—
3-10 " " "	"	7.80
3-10 " " "fino	"	8.50
3-10 " " "	"	9.—
3-10 " " "	"	9.50
3-10 " " "jako fino obleko	"	10.50
3-10 " " "	"	12.50
3-10 " " "	"	14.—
3-10 " " "za najfinejšo obleko	gld.	16—20

Najizvrstnejše Brnsko blago za suknje:

2-10 m za ogrtač	gld.	6.80
2-10 " " "fini ogrtač	"	8.40
2-10 " " "najfinejši ogrtač	"	12.50
1 kos francoski pique-gilet	"	1.50
1 " " " (sport)	"	2.50

Črni peruvienes in doskins za salonske obleke 3 25 m za gld. 10 in več.

Pri naročbah vzorcev naj se pove, kake vrste se želé.

Karl Pechaczek,
Brno, Zelný trh 13.

Pošlje se le proti predpošiljatvi zneska ali proti povzetju.

Uzorec zastoj in franko. (145—5)

Krojaške karte vzorcev nefrankovane.

Hiša na prodaj

pod prav ugodnimi pogoji v lepem kraju, pripravna za go-stilno in prodajalnico, kjer se nahaja c. kr. pošta. — Več pove **Fran Gregorka v Borovnici.** (243—1)

Pekarijo

ali

branjarijo

v najem želim prevzeti takoj.

Ponudbe na upravnistvo „Slovenskega Naroda“ pod šifro „Pekarija“. (225—5)

Takoj delujoče.

Uspeh zagamčen.

Neizogibljivo!

Denar dobi vsaki takoj povrnen, pri katerem ostane moj sigurno delujoči

ROBORANTIUM

(brado ustvarjajoče sredstvo)

brez uspeha. Ravno tako sigurno pri plešah, izpadlih in osivelih lasih. Uspeh po večkratnem močnem utrenji zagamčen. Pošilja v steklenicah po 1 gld. 50 kr. in v steklenicah za poskus po 1 gld.

J. Grolich v Brnu.

V Ljubljani se dobiva pri g. **Edvardu Mahru**; v Trstu A. Praxmarer, P. Prendini; v Gorici lekar C. Cristof-foletti; v Reki lekar J. Gmeiner; v Celji Ed. Pellé; v Mari-boru J. Martinz; v Gradci: Kasp. Roth, Murplatz 1.

Tam se tudi dobi:

Eau de Hébé, orijentalno lepčilno sredstvo, ki naraja nežnost, belino in obilnost telesa, odstranjuje pege in lase — cena 85 kr.

NI sleparija! (651—12)

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje, vodenica in kro-nična driska zdravi se najuspešneje s

Piccoli-jevo

„Esenco za želodec“,

koja je tudi izvrstno sred-stvo proti glistam. (82-3)

Pošilja jo izdelovatelj le-karnar G. PICCOLI v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti pošt. povzetju.

Varstvena znamka.

Uzorci

na vse kraje franko!

Sukno po tovarniških

cenah, od najcenejše do najfinejše baže. Meter po 1 gld. in več do najfinejše baže za pomladno in letno potrebo. Odrezki se dajo ceneje nego kjerkoli drugod, in sicer: (117—6)

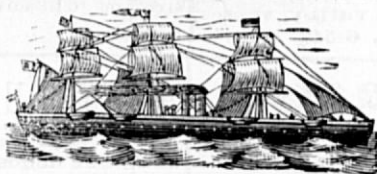
Mtr. 3-10, za celo obleko	gld.	3.30
" 3-10, " " "fino	"	5.50
" 3-10, " " "jako fino	"	7.50
" 3-10, " " "najfinejše	gld.	9.50—14.—
" 2-10, " cel ogrtač	gld.	3.60
" 2-10, " " "fino	"	5.—
" 2-10, " " "jako fino	"	7.40
" 2-10, " " "najfinejše	"	9.60

Črno sukno za salonske obleke po gld. 7.50 in več. Letno grebenasto sukno, ki se sme prati, po 3 gld. in več. Piquet-gilets po 50 kr. in več. Sukno vsake vrste ceneje kakor kjer koli pošilja

Zaloga c. kr. pr. tovarn za sukno in moderno blago

Morica Schwarca v Svitavi (Zwittau).

Gospodom krojačem knjige vzorcev pošilja frankovane.

Vozne listke iz Ljubljane

na katero koli postajo v

Severni Ameriki

priporoča koncesijovani glavni potniški agent

Josip Pavlin v Ljubljani,

Marijin trg št. 1.

po najnižjih cenah, za hitro gotovo vožnjo in z najboljšo postrežbo na ladiji se jamči. Potniki, ki želé kako posredovanje in zaradi tega potujejo na kolodvor v Ljubljano, naj se ne dajo premotiti po agentih, ki se zadnji čas klatijo po deželi, da bi od mene ne kupili voznega lista in naj nikomur zunaj ne dajo nikake are. (230—1)

Prvo Ljubljansko uradniško konzumsko društvo.

VABILO

na redni

OBČNI ZBOR

ki bode

(251—1)

dne 10. aprila 1889

zvečer ob 7. uri v steklenem salonu Schreinejeve pivarne (na sv. Petra cesti). Dnevni red in nadaljnje pojasnilo se p. n. članom naznani s posebnimi povabili.

V Ljubljani dne 28. marca 1889.

Načelnik.

Prporočilo in naznanilo.

Usojam si udano naznanjati slavnemu p. n. občinstvu, da sem prevzel

gostilno „Pri Lipi“

(„Zur Linde“)

in da bodem stregel z najboljšim vinom od 24 do 48 kr. liter ter točil tudi izvrstno Koslerjevo carsko pivo po 10 kr. vrček. — Vsako jutro sveži golaš po 10 kr. porečja; opoludne obed, juha, meso in dve prikubi, 20 kr. — V nadi obilnega obiska zagotavljam točno in izborno postrežbo.

Fran Vodišek.
gostilničar.

(238—2)

C. kr. priv.

kneza Auersperga železniška tovarna

na Dvoru na Kranjskem

prporoča se za zalaganje

komerčnega litiga blaga, peči v velikej izbiri, ognjišč in ognjiščnih delov, kotlov v vsakršni obliki in velikosti itd. itd., litiga blaga za stavbe: stebrov, oprijemalcev, svetilničnih stebrov, priprostih in olepšanih, palic za okrižja, celih držališč, polževih stopnic, strešnih oken itd., cevij za stranišča, plino- in vodovode, celih vodovodnih naprav, vodnjakovih cevij, sesalnik itd., rudniških priprav: stop in mečkal, pripravljalnih, zavornih naprav, strojev za vertanje kamnov, rudniških vozov itd., fužinskih naprav: valjarjev v pesek litih, tridnih valjarjev litih v surovo železne oblikovnike, peresnih kladiv, klešč, škropcev, itd., strojnih delov surovo litih in zlikanih, parnih strojev do 50 konjskih sil, rastlinjake v in paviljonov iz litiga in kovanega železa, mlinjskih priprav, papirničnih priprav, ovnov za vodne stavbe, rezervarov v vseh velikostih iz ploščevine in litiga železa, turbin po Girardovej in Jonvalovej sistemu po 5 do 200 konjskih sil, transmisijah priprav: vratil, plošč za jermena, čelnih in stožastih koles z lesenimi in železnimi zobmi, stalnih, stenjskih in visečih stelj, plošč za vrvi, konopce in žične vrvi, itd., strojev vodostolpnice, odvajajočih vododržnih strojev, vodnih koles iz litiga in kovanega železa, žagilnih delov, kakor tudi priprav za parne in vodne žage in posamičnih cirkularnih Tavoletti in žag z jarmom, stiskalnice: hidravličnih stiskalnih, stiskalnic z vretenom in vodom, kopirnih stiskalnic, itd., železa v palicah in osij iz kovanega pretopljenega železa.

(217—3)

Vprašanja glede cen se hitro odgovore.

Hitra in gotova

pomoč boleznim v želodeci in njih posledicam.

Vzdržanja zdravja

obstoji jedino v tem, da se vzdrži in pospešuje dobro prebavljenje, kajti to je glavni pogoj zdravja in telesne in duševne kreposti. Najboljše domače sredstvo, da se prebavljenje uravnava, da se pravo mešanje krvi doseže, da se odstranijo sprideni in slabi deli krvi, je že več let splošno znani in priljubljeni

dr. Rosov zdravilni balzam.

Izdelan je iz najboljših, krepilno zdravilnih zelišč jako skrbno, upliva uspešno pri vseh težavah pri prebavljenju, osobito pri slabem apetitu, napetosti, bljemanju, telesnih in želodčnih boleznih, pri krči v želodeci, pri prenapolnjenosti želodca z jedmi, zaslinjenju, krvnem natoku, hemoroidah, ženskih bolečinah, pri bolečinah v črevesih, hipohondriji in melanholiji (vseled motenja prebave); isti oživlja vso delavnost prebave, napravlja kri zdravo in čisto in telesu da zopet prejšnjo moč in zdravje. Vsled tega svojega izvrstnega upliva je zdaj gotovo in priznано ljudsko domače sredstvo postal in se splošno razširil.

1 steklenica 50 kr., 2 steklenici 1 gld.

Na tisoče pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti postnemu povzetju svote.

Svarjenje!

Da se izogne prevari, opozarjam, da je vsaka steklenica „dr. Rosovega zdravilnega balzama“ po meni prirejena in v moder karton zavita, ima na strani napis: „Dr. Rosov zdravilni balzam iz lekarne „pri črnem orlu“ B. Fragnerja, Praga 205—3“ v nemščini, češčini, madjarščini in francoščini, na pročelji pa natisneno moje zakonito varovano varstveno znamko.

Pravi

dr. Rosov zdravilni balzam

dobi se samo v glavnej zalogi

B. FRAGNER-ja, lekarna „pri črnem orlu“,
Praga, št. 205—3.

V Ljubljani: G. Piccoli, lekar; Vilj. Mayr, lekar; Eras. Birschtz, lekar; Jos. Svoboda, lekar; U. pl. Trnkoczy, lekar. V Postojini: Fr. Bacoaroloh, lekar. V Kranju: K. Savnik, lekar. V Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekar; Ferd. Haika, lekar. V Kamniku: Jos. Močnik, lekar. V Gorici: G. Cristofoletti, lekar; A. de Gironcoli, lekar; E. Kürner, lekar; G. B. Pontoni, lekar.

Vse lekarne v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega zdravilnega balzama.

Tam se tudi dobi s na tisoče zahvalnih pisem priznано:

Pražko domače mazilo

zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Rabi se, če se ženam prsa unamejo ali strdijo, pri oteklinah vsake vrste, pri črvu v prstu in pri zanohtnici, če se roko ali nogo zvije, pri morske mrtvi kosti, zoper revmatične oteklino, kronično unetje v kolenih, rokah in ledjih, zoper potne noge, pri razpokanih rokah, zoper odprte rane na nogah in na vsakem delu telesa sploh, vratnej oteklini.

Vse bule, oteklino in utrdino ozdravi v kratkem, če se gnoji, izvleče ven ves gnoj ter v kratkem ozdravi.

V ikatjicah po 25 in 35 kr.

(845—5)

SVARILLO! Ker se Praško univerzalno mazilo od več strani ponareja, opozarjam, da ga po pravem receptu le jaz izdelujem. Pristno je samo, če imajo rumene škatljice, v katerih je mazilo, nauk, kako je rabiti, na rudečem papirju tiskan v devetih jezikih in so zavite v svetlo moder karton, ki ima natisnjeno varstveno znamko.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno že zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.

Jedina tapecirarska kupčija v Ljubljani.

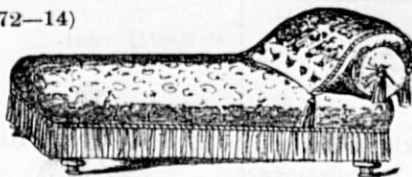
Tapecirar
in dekoratér.

ANTON OBREZA

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

Tapecirar
in dekoratér.

(72—14)

cene izven konkurence. — Priporočam pa vsem resnim kupcem, da zahtevajo moj ilustrirani cenik in uzorec blaga, kar razpošiljam zastoj in franko.

priporoča okusno in trdno narejene žimnice, modroce na peresih, divane, stole, otomane, garniture za salone, jedilne sobe in spalnice; dekoracije za sobe, dvorane in cerkve. — Moje delo in blago, katero rabim, je priznано dobro in brezhibno, kar gotovo pričča moja razstava v Rudolfinumu, in stojim z ozirom na nizke

Za čas stavbe

prporoča

ANDREJA DRUŠKOVIČA.

Mestni trg št. 10 trgovina z železnino Mestni trg št. 10

v velikem izboru in po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokodiranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši Kamniški Portland in Roman cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posamezne dele.

Pri stavbah, kjer ni vode blizu, neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malo urah in z majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za skopane vodnjake: železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železne okove.

(103—7)

Za poljedelstvo:

Vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno narejeni plugi in plužne, železne in lesene brane in zobovje zanje, motike, lopate, rovnice, krampe i. t. d. Tudi se dobiva zmirom sveži Dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.

Najcenejši in najboljši vir za nakup je

zaloga blaga

(157—5)

FILIP TICHŮ, BRNO

Zelny trh 21 in Radna ulice 17.

Blago za ženske obleke

Najnovejša in najelegantnejša za poluladno in letno sezono 100 cm. široko.
1 obleka = 10 metrov gld. 4.50.

Brnsko sukno

za moške obleke najboljše baže, najnovejši poert, za celo moško obleko 3¹⁰ metra gld. 3.75.

Rumburški oksford

(pristno-barvast) v najfinejših izdelavah.
1 kos 30 Dunaj. vatlov gld. 4.50.
najboljše baže gld. 6.50.

Sternberski kanevas

(garantovano pristno barven) 1 vatel širok v vseh barvah, progast in križast
1 kos 30 Dunaj. vatlov gld. 5.—.
1a baže gld. 6.—.

Rumburško tkalsko platno

3/4 široko, posebno za moško perilo pripravno
1 kos 30 Dunaj. vatlov gld. 6.50.

Domače platno

najboljše baže, kompletno 30 Dun. vatlov
1 kos 3/4 gld. 4.50.
1 kos 3/4 gld. 5.50.

ŠIFON

jako dobre baže, posebno pripraven za mošk, žensko in otročje perilo, 90 cm. široko, 1 kos 30 Dun. vatlov, vrste: gld. 4.50, 5.50, 6.50, 7.50.

Ženske srajce

iz dobrega šifona ali močnega platna, s širokimi čipkami. Kompletna velikost 6 kosov gld. 3.75.

Jute zastor

turški poert, kompletne dolgosti
Prye baže gld. 3.50.
Druge baže gld. 2.50.

Garnitura iz jute

sestoječa iz 2 posteljnih odej in 1 prta, kompletne dolgosti v najlepših izdelavah gld. 3.50, iz ripsa gld. 4.50.

Ostanek posobne preproge

10 metrov dolg, močne baže
gld. 3.50.

Poletno ogrinjalo

iz sukanca 1¹⁰/₄ dolgo gld. 1.20.
iz same volne 1¹⁰/₄ dolgo gld. 3.—.

Novote blaga, ki se smejo prati

za moške obleke (garantovano, da se sme prati) gladko, progasto in križasto
Cela moška obleka iz grebenastega blaga 6¹⁰ metrov gld. 3.—.
Cela moška obleka iz platna 6¹⁰ 4.—.
Cela moška obleka iz najboljšega platna 5.—.

Uzorec zastoj in franko. — Razpošilja se po postnem povzetju.

Zobozdravnik Schweiger

(178-7)

stanuje

hotel „Stadt Wien“, II. nadstropje šte. 23.

Ordinira od 1/2 10. do 1/2 1. zjutraj in od 2. do 5. ure popoldne.

Ob nedeljah in praznikih od 1/2 10. do 1. ure.

Semena.

Velikansko peso, nemško in domačo deteljo, raznovrstne trave in sočivja

prodaja po najnižji ceni in zanesljivo kaljive

PETER LASSNIK

v Ljubljani.

Poštna naročila se proti poštному povzetju hitro razpošiljajo. (181-6)

== Najnovejše leposlovno delo! ==

NARODNA KNJIŽNICA.

I. ZVEZEK.

POBRATIMI.

Roman. — Spisal dr. J. Vošnjak.

Elegantno vezan 1 gld. 20 kr.

Dobiva se v „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani in v družih knjigarnah.

RAZPRODAJA

ANTON JENTL

Špitalske ulice št. 6

trgovina z manufakturnim blagom

proda vso svojo zalogo po vnovič jako znižanih cenah. — Dobi se še v veliki množini:

Različno blago Krnovsko (Jägerndorf); barhent meliran, kariran in rudeč, popolnoma pristen; tiskani kotoni; bombažni in svilnati robci; črni in raznobarveni baržun za kinč obleke; nogovice za gospe in otroke

(221-3)

in sploh množina vsakovrstnih stvari, ki spadajo v to kupčijo.

Največja razpošiljalnica blaga

J. & S. Kessler, Brno

Ferdinandove ulice št. 7,

(156-5)

razpošilja zastonj in franko uzorce in cenike tovarniška zaloga sukna.

Grebenasto blago za letno obleko,

katero se sme prati, najnovejši počrt, ostanek 6 1/2 m, za celo moško obleko, gld. 3.

Dekler ne zmanjka!

Brnski ostanek sukna, 3-10 m za celo moško obleko gld. 3.75.

Žensko modno blago.

Križasto in progasto modno blago, 60 cm široko, za ponočne sukne in otročje obleke, 10 m gld. 2.50.

Joupon in trinitkasto blago v vseh modnih barvah I gld. 3.50, II gld. 2.80.

!! Prilicni nakup !!

Pristno barveno francosko zephir-blago, 75 cm široko, v prekrasnih barvah, 10 m, zdaj le gld. 3.50.

Brokatno in Jacquard-modno blago, 60 cm široko, v vseh mogočih barvah, 10 m gld. 3.60.

Doris, najnovejše križasto modno blago, čista volna, 10 m, poprej gld. 10, sedaj samo gld. 6.50.

Nervy, 90 cm širok, v lepih progah in vseh modnih barvah v zalogi, 10 m le gld. 4.50.

Kasimir, dvojnoširok, črn in barvast, 10 m gld. 4.

Volneni atlas, dvojnoširok, črn in barvast, 10 m gld. 6.50.

Visnjevo, tiskani kretoni, za 10 m gld. 2.50.

Letni Jersey-jopiči elegantno se prilagajajo gladki gld. 2.50, tambourirani gld. 3.

Plateno blago in tkanine,

Kos — 29 vatlov.

Kos domačega platna, dobre baže 1/4 gld. 4.20, 3/4 gld. 5.50.

Kos King-tkanine, najtežje in najbolj vrste, 29 vatlov, trajnejše nego pravo platno, 1/4 gld. 5.80, 3/4 gld. 7.50.

Kos oksforda in zephira, najnovejši vzorec II gld. 4.40, I gld. 6.50.

Žensko perilo.

6 ženskih srajc iz močnega platna z zobci gld. 3.25, z veznino gld. 5.

3 ponočne korzete, iz finega šifona s fino veznino I gld. 4, II gld. 1.80.

Razpošilja se po povzetju. Ne ugajajoče blago se nazaj vzame.

Pravo angleško cheviot-blago, 3-10 m za celo moško obleko I gld. 8.50, II gld. 7.50, III gld. 6.

Blago za ogrtače, v najnovejših modnih barvah, najfinjše baže, 2-10 m za celi ogrtač gld. 6.

Moško modno blago.

Moške srajce iz šifona, kretona, oksforda, najboljši izdelek I gld. 1.80, II gld. 1.20.

Delavske srajce iz oksforda, močne, dobre baže, 3 komade II gld. 1.40, I gld. 2.

Gače

iz močnega platna, krepkega barhenta I gld. 2.50, II gld. 1.20 za komade.

Normalne reformske srajce in gače za poletje, prijetne za nošo, pijó pot, komad po gld. 2.

12 parov svilnatih kratkih nogov ki pijó pot gld. 1.20.

1 potniški plaíd, 3-50 m dolg, 1-60 m širok, pravi angleški gld. 4.50.

6 suknjenih kap za moške in dečke, moderne fačone, gld. 1.20.

Dežnik

iz clotha gld. 1.50, iz svile gld. 3.50.

12 žepnih robcev za moške gld. 1.20, obrobjeni z barvastimi kraji, za ženske 1 gld.

Zastori, pregrinjala (odetala) in preprage.

Jute-zastori najnovejši počrt, kompleten, 2-barven gld. 2.30, 4-barven gld. 3.50.

Jute-garniture, 2 posteljni odetali in 1 prt, najnovejši turški počrt, 2-barvene gld. 3.50, 4-barvene gld. 6.

Prešito letno rouge-odetalo, kompletno dolgo in široko, 1 komad gld. 3.

Jaquard-Manilla-posobna preproga trajne baže gld. 4.50.

Garnitura iz ripsa, 2 posteljni odetali in 1 prt, najmodnejše sestave barv gld. 3.50.

Cipkasto blago za zastore, najnovejši počrt, 100 cm široko, 1 cm 25 kr.

Solnčnik iz atlasa, črn in barvast, z najnovejšo modno palico, najmodnejši po gld. 2, gld. 2.50, gld. 3 komad.

Zaloga blaga

BERNHARD TICHO

Zelny trh 18 **BRNO** v lastnej hiši

razpošilja po poštному povzetju:

(165-4)

Blago iz same volne

dvojno široko, najtrajnejše, za celo obleko, 10 metrov gld. 6.50.

Indijski Foule

pol volna, dvojno široko, za celo obleko, 10 metrov gld. 5.—.

Novost za ženske obleke

moderno progasto blago v vseh barvah, dvojno široko, 10 metrov gld. 8.—.

Črni Terno

saksonski fabrikat, dvojno široko, za celo obleko, 10 metrov gld. 4.50.

Križasto

blago za obleko

60 cm široko, — najnovejši počrt, 10 metrov gld. 2.50.

Volnen Rips

v vseh barvah, — 60 cm široko, 10 metrov gld. 3.80.

Trinitnik

najboljše baže, — 60 cm širok, 10 metrov gld. 2.80.

Jaquard-blago

60 cm široko, — najnovejši počrt, 10 metrov gld. 3.80.

Francoski Voal

10 metrov, elegantna obleka za sp. hode, ki se sme prati, gld. 3.—.

Moške srajce

lastni izdelek, bele ali barvaste, — 1 komad Ia. gld. 1.80, IIa. gld. 1.20.

Ženske srajce

iz šifona in platna, s fino veznino, 3 komadi gld. 2.50.

Ženske srajce

iz močnega platna, s finimi robci, 6 komadov gld. 3.25.

Domače platno

1 kos 30 vatlov 1/4 . . . gld. 4.50, 1 " 30 " 3/4 . . . " 5.20.

King-tkanina

boljše kot platno, 1 kos 3/4 široke, 30 vatlov, gld. 6.—.

ŠIFON

1 kos 30 vatlov, Ia. . . gld. 5.50, najboljše baže 6.50.

KANEVAS

1 kos 30 vatlov lila gld. 4.80, 1 " 30 " rudeč 5.20.

Prejnat kanervas

1 kos 30 vatlov, lila in rudeč . . . gld. 6.—.

OKSFORD

ki se sme prati, dobre baže, 1 kos 30 vatlov gld. 4.50.

Angleški oksford

najboljši in najbolj priporočljiv, 1 kos 30 vatlov gld. 6.50.

Garnitura iz ripsa

obstoječa iz 2 posteljnih odetal in namiznega prta, s svilnenimi resami, gld. 4.—.

Garnitura iz jute

2 posteljni odetali in namizni prt z resami gld. 3.50.

Jute-zastor

turški vzorec, ves zastor stane gld. 2.30.

Ostanki

holandskih posobnih preprog 10—12 metrov dolgi, 1 ostanek gld. 3.60.

Letna

ogrinjala 1/4 dolga gld. 1.20.

Konjske žebrake

najboljši izdelek, 190 cm. dolga, 130 cm. široka, gld. 1.50.

Ces. rumena fijakarska žebraka 1 komad gld. 2.50.

Tovarniška zaloga sukna

Brnsko sukno

1 ostanek 3-10 metra, za celo moško obleko, gld. 3.75.

Brnsko modno sukno

1 ostanek 3-10 metra dolg, za celo moško obleko, gld. 5.50.

Modno sukno

3-10 metra, velefino, za celo moško obleko, gld. 8.—.

Sukno za ogrtače

najfinjše baže, — za celi ogrtač, gld. 8.—.

Letno grebenasto blago

ki se sme prati, 1 ostanek za celo moško obleko, 6-40 metra dolg, gld. 3.—.

Priložnost nakupiti si

Brnske ostanke sukna

1 ostanek za celo moško obleko, 3-10 metra, gld. 4.50.

Uzorci zastonj in franko.

Za dobro blago in točno pošiljatev se jamči.

Elegantno oskrbljene karte uzorcev s 400 počrti gospodom krojaškim mojstrom nefrankovano.

J. Deller-jeva

Jedino razprodajo za Kranjsko ima
J. LININGER
v Ljubljani, Rimska cesta 9.

RADGONSKA

Najboljša
mizna in osveževalna pijača.

Preskušeno zdravilo
za katar sapnih organov, protin, revmatizem, želodčne in mehurne bolezni.

najčistejša alkalična

Se ne sme zamenjati z
Radenjsko
kislino. (209-4)

KISLINA.

P. n.
Usojam si naznanjati, da se v gostilnici v
„BIZELJSKEM HRAMU“
na Bregu

dobivajo izvrstna vina, rdečice po 32, rumeno po 40, črno po 48 kr. liter; Mengiško pivo po 10 kr. vrček. Priporočam dobra jedila, kakor: golaš, ledice, jetra po 10 kr., zrezek 20 kr., bržola (kostbraten) 20 kr., pečenka s salato 20 kr. Opoludansko kosilo z dvema prikubama 20 kr. (199-3)

Spoštovanjem Ivana Podkrajšek.

Vodna žaga

(lesoreznica),

stoječa na Ročnici pri Sori blizu Medvod, proda se
tako. — Več pove Mihael Čarman ondi. (229-3)

Razpošiljava
1889. leta sveže napolnene
kraljevske slatine

v Kostrivnici pri Rogatci
se je pričela.

Naročnine naj se pošiljajo na

(210-3) Slatinsko ravnateljstvo.

Dobiva se v Ljubljani pri gospodih:
Ivanu Luckmann-u, Ivanu Perdan-u, Ivanu
Klauser-ju, H. L. Wencel-u in v vseh boljših
specerijskih in delikatesnih prodajalnicah.

CIRKUS RICHTER

na cesarja Josipa trgu.

Danes

prva otvorilna predstava.

Kasa se odpre ob 7^{1/2} uri. Začetek ob 8. uri zvečer.

Jutri v nedeljo 31. marca

dve

veliki gala-predstavi.

Prva ob 4. uri popoldne, druga ob 8. uri zvečer.

Na najnovejši in najboljši način

umetne

(825-25)

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombo-
vanja in vse zobne operacije, — odstranjuje
zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega (čevlarskega) mostu, I. nadstropje.

Semena

zanesljivo kaljiva:

Velikansko peso, nemško in domačo
deteljo, vsake vrste trave, Ribniški
krompir in fižol i. t. d.

priporoča po najnižji ceni (245-1)

IVAN PERDAN v Ljubljani.

— Poštna naročila se hitro razpošiljajo. —

HOTEL „PRI SLONU“.

JUTRI

(38-8)

VOJAŠKI KONCERT.

Podpisani se priporočam za

pranje in popravljanje

slamniov

vsake vrste. — Vsprejema tudi kožuho in v shrambo
čez poletje. (241-1)

ANDREJ TAŠKAR,

križnar in popravilavec slamniov,
v Ljubljani, Frančiškanske ulice št. 8.

20 let v jednej rodbini.

(805-10)

Domače zdravilo, ki so ga tako dolgo vedno imeli
v rodbini, ne potrebuje več priporočila; dobro mora
biti. Pri pristnem sidrskem Pain-Expeller je tako.
Nadaljni dokaz, da to sredstvo zasluži popolno
zaupanje, je pač to, da mnogo bolnikov, ki so po-
skušali že druga na vse mogoče načine priporo-
čana sredstva, je zopet poseglo po Pain-Expeller,
ki se je že večkrat dobrega pokazal. S primerja-
njem so se preverili, da pri protinu, revmatizmu
in trganji po udih, kakor tudi pri prehlajenju, če
glava, zobje ali hrbet boli in bode na strani itd.,
najgotovjeje pomaga. Bolečine navadno ponehajo,
ko se prvičkrat utrje. Nizka cena 40 kr., oziroma
70 kr., omogočuje, da si ga tudi nepremožni lahko
preskrbijo. Varuj se škodljivih ponarejanj, temveč
kupi le Pain-Expeller, ki ima „sidro“ za znakmo,
ker le ta je pristen. Dobiva se v skoraj vseh
lekararnah. — Glavna zaloga: Lekarna pri „Zlatem
levu“ v Pragi, Nikolajev trg 7. V Ljubljani
prodaja: E. Birschtz, lekar. V Mariboru: J.
W. König, lekar. (200-3)

V hišah ranjcega g. Aleksandra Dreota
se oddajo v najem

razna stanovanja, prodajal-
nice in skladišča. (234-2)

Natančneje se izve v pisarni odvetnika dr. Ant.
Pfefferer-ja v Ljubljani na Križavniškem trgu.

Trajno službo

pri primernej porabi dobe

žandarji,

ki so končali službovanje svoje ter iščejo civilne službe, in

občinski uradniki,

kateri želé premeniti službo svojo.

Oziralo se bode le na take prositelje, ki morejo dokazati neomane-
vano poprejšnje življenje in so zdravi, krepki in ne čez štirideset let stari,
ter dobro poznajo kraje in osebe posamičnih delov Štajerske, Kranjske in
Koroške in okrajnih glavarstev Gorica, Sežana in Tolmin.

Pismene ponudbe z navedenjem nacionale pod: „S. L. 75“ poste
restante Gradec. (200-3)

Najboljše in najcenejše

OLJNATE BARVE

v ploščevinastih pušicah

se dobivajo pri

ADOLFU HAUPTMANN-U

LJUBLJANA.

(218-4)